

ฮวงจุ้ย อำนาจ - ความรู้ และการกลายเป็น
space coach ของสังคมไทย*
(Knowledge, Power, and Feng shui
expertise in Thai society)

ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์**
(Pinyapan Potjanalawan)

Received: November 10, 2021
Revised: November 2, 2022
Accepted: December 16, 2022

บทความวิจัย
-
วิชาการ

* บทความวิจัยนี้มาจากการวิจัยของผู้เขียนเรื่อง ฮวงจุ้ย อำนาจ - ความรู้ และการกลายเป็น space coach ของสังคมไทย.

** รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (Associate Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University).

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายสถานภาพของศาสตร์ฮวงจุ้ยที่มีบทบาทในการจัดการพื้นที่ทางกายภาพ และเพื่อแสดงถึงพลวัตของปฏิบัติการของศาสตร์ฮวงจุ้ยในสังคมไทย ศาสตร์ฮวงจุ้ยเริ่มมีบทบาทสำคัญตั้งแต่ทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา ทั้งในพื้นที่ส่วนตัวไปจนถึงพื้นที่สาธารณะ ทั้งในกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปจนถึงกลยุทธ์ทางการเมืองระดับประเทศ ฮวงจุ้ย ในฐานะศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ที่ถือว่าได้เติมเต็มความรู้ในสังคมที่ขาดแคลนทักษะเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ ผ่านมาความรู้ด้านนี้จึงต้องพึ่งพิงนักวิชาการวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม นักออกแบบตกแต่งภายใน วิศวกร หรือกระทั่งช่างหรือผู้รับเหมาเป็นหลัก ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่และการตกแต่งอาจเห็นได้ในนิตยสารเชิงพาณิชย์ หรือการให้ความรู้ผ่านผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ศาสตร์ฮวงจุ้ยจึงได้กลายเป็นความรู้ที่สามารถพึ่งพิงได้จากผู้คน โดยเฉพาะเข้าถึงได้ง่ายจากลักษณะการแพร่กระจายของความรู้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือในยุคแรก ๆ รายการโทรทัศน์ รวมไปถึงในยุคหลังที่สื่อออนไลน์มีบทบาท ศาสตร์ฮวงจุ้ยจึงมีฐานที่เปรียบได้กับไลฟ์โค้ชที่ช่วยชี้แนะทางออกให้กับผู้คนในยุคนี้ แต่อาจเรียกว่าเป็น “สเปซโค้ช” (space coach) ในฐานะโค้ชที่แนะนำความรู้เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่โดยใช้เครื่องมือทางโหราศาสตร์เป็นทางออกให้กับชีวิต ร่วมกับการจัดการควบคุมและเปลี่ยนแปลงพื้นที่รอบตัวของพวกเขา

คำสำคัญ: ฮวงจุ้ย, อำนาจ - ความรู้, สเปซโค้ช, สถาปัตยกรรม, สภาพแวดล้อม

ABSTRACT

This study contextualizes the current state of feng shui in physical space management as well as the cultural dynamics of feng shui practice in Thailand. In the late 1980s, feng shui began to impact private and public spaces, nationally dominating economic operations and political strategies. Feng shui represented a novel to societal application of space management expertise. Previously, only professionals such as architects, interior designers, engineers, and contractors had access to this information, some of which was published in construction journals and advertisements. As a result, feng shui became easy - to - learn, readily available lore from broadcast media and online activities. Feng shui experts were akin to life coaches resolving personal problems. These space coaches often collaborated with other advisors employing astrological instruments to design space management.

Keywords: Feng shui, Power - Knowledge, Space coach, Architecture, Environment

บทนำ

ฮวงจู้ เป็นศาสตร์จีนโบราณที่เกี่ยวข้องกับอธิบายและการปรับแต่งสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับมนุษย์ทั้งในการอยู่อาศัยและการค้าขายที่จะส่งเสริมการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตาย ฮวงจู้เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับโชคชะตาฟ้าดิน ไม่ได้สัมพันธ์เทพเจ้าเทพดาแบบศาสนาจารีตแบบไทยหรือฮินดู แต่เน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมมีการแนะนำแก้ไขเพื่อให้ร้ายกลายเป็นดี น่าจะเรียกว่าการจัดการระบบมากกว่าการจัดการบุคคล ดังนั้น จุดเด่นสำคัญของศาสตร์นี้คือ การจัดการสภาพแวดล้อมและพื้นที่ แม้ว่าความเชื่อเรื่องฮวงจู้จะสัมพันธ์กับคนไทยเชื้อสายจีนที่ดำรงชีวิตในสังคมไทยมาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ตาม แต่ยุครุ่งเรืองของฮวงจู้เวลานับได้ว่าสัมพันธ์กับกระแสการเติบโตทางเศรษฐกิจในทศวรรษ 2530 (Pongpaichit & Baker 2003: 190 - 191) วัฒนธรรมจีนกลายเป็นกระแสนิยม เห็นได้จากละครยอดนิยมเรื่อง ลอตลายมังกรเมื่อ พ.ศ. 2535 (Techaburana 2018: 174 - 175) ฮวงจู้ค่อย ๆ เป็นศาสตร์ที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจากการถูกตั้งข้อสงสัยในเรื่องความมั่งงาย การแก้ไขปัญหาที่ประดังประเดเข้ามาในชีวิตด้วยสิ่งที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์และความเป็นเหตุผล นับเป็นที่พึ่งของสังคมไทยมาอย่างยาวนานตั้งแต่การไหว้พระ ทำบุญ สวดมนต์ นั่งสมาธิ การพกเครื่องรางของขลังไปจนถึงหมอดูรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดูลายมือ นรลักษณ์ ไพ่ยิปซี ฯลฯ โดยเฉพาะในสังคมความเสี่ยง (risk society) อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองที่ผันแปรอย่างมิอาจคาดเดาได้ หนึ่งในนั้นศาสตร์ฮวงจู้ถือว่าเป็นเครื่องมือในการรับมือกับสถานการณ์ที่เข้ามาในชีวิต ความโดดเด่นของความรู้ - อำนาจในการจัดการพื้นที่ของฮวงจู้มีผลต่อการก่อสร้างตั้งแต่ในระดับบ้านพักอาศัยขนาดย่อมไปถึงโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ นอกจากนั้นศาสตร์ฮวงจู้ยังถูกนำมาปรับประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ฮวงจู้เริ่มกลายเป็นศาสตร์ที่ไม่ต่างจากคู่มือชีวิตสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการสอนหลักการอย่างง่ายเพื่อการปฏิบัติด้วยตนเอง หรือการที่มีอาจารย์หรือซินแสยุคใหม่ที่มีบทบาทสำคัญราวกับโค้ชชีวิต (Life coach) ซึ่งในที่นี้สนใจการเข้ามาของบทบาทผู้รู้เรื่องพื้นที่ (space coach) ของทั้งตัวศาสตร์เองและสถานภาพของซินแสฮวงจู้ที่จะส่งผลต่อบทบาทของฮวงจู้ที่มีต่อสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่ออธิบายสถานภาพของศาสตร์ฮวงจุ้ยที่มีบทบาทในการจัดการพื้นที่ทางกายภาพในสังคมไทย
- 2) เพื่อแสดงถึงพลวัตของปฏิบัติการของศาสตร์ฮวงจุ้ยในสังคมไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ที่เก็บข้อมูลการวิจัยจากงานเอกสาร โดยมีกระบวนการรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างข้อถกเถียงจากข้อเสนอดังกล่าว กลุ่มข้อมูลเบื้องต้นได้แก่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาไทย ข้อมูลด้านสถิติ ข้อมูลชั้นต้นจากหนังสือพิมพ์ในช่วงทศวรรษ 2530 ลงมา โดยผู้เขียนได้หยิบยืมแนวคิดอำนาจ - ความรู้ (power - knowledge) ของมิเชล ฟูโกต์¹ (Foucault 2002a; Foucault 2002b). มาใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ของอำนาจ - ความรู้ของศาสตร์ฮวงจุ้ยที่มีบทบาทอย่างยิ่งในสังคมไทยในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมาพร้อมกับสังคมที่ซับซ้อนวัฒนธรรมความเป็นจีนภายใต้สังคมที่ให้ความสำคัญกับความมั่งคั่งส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น ศาสตร์ฮวงจุ้ยและประสบการณ์ของผู้คนที่ประสบความสำเร็จทั้งชีวิตส่วนตัวและการเงิน ทำให้ฮวงจุ้ยได้ถูกจัดวางในสังคมไทยในลักษณะเฉพาะ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของศาสตร์นี้เกิดขึ้นผ่านการสถาปนาความรู้เชิงพื้นที่ระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับคนทั่วไป กระนั้นความรู้เช่นนี้มีใช้การเคลื่อนสู่ความรู้ในเชิงเหตุและผลแบบสมัยใหม่อันเป็นวิทยาศาสตร์ที่เชื่อมั่นในเหตุและผล การพิสูจน์ได้ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์แบบที่ฟูโกต์ชี้ให้เห็น แต่ความรู้แบบฮวงจุ้ยกลับถูกครอบงำด้วยศาสตร์ที่มีลักษณะไปทางลัทธิศาสนาามากกว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ ดังที่ ไมเคิล แมทธีวส์ชี้ให้เห็นอีกด้านหนึ่ง

¹ มิเชล ฟูโกต์ ได้ชี้ให้เห็นถึงอำนาจที่แผ่ซ่านอยู่ในสังคมและชีวิตประจำวัน ความรู้และอำนาจเป็นสิ่งที่ไม่แยกขาดจากกัน ความเปลี่ยนแปลงของทั้งสองสิ่งจะมีลักษณะเฉพาะในแต่ละช่วง ไม่ได้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกันเป็นสายธารแบบประวัติศาสตร์อารยธรรม.

ของฮวงจื๊อนั้นคือ การอ้างความเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งที่หลักการและกระบวนการหาได้เป็นวิทยาศาสตร์ตามที่กล่าวอ้างจึงถูกเรียกว่าเป็นวิทยาศาสตร์เทียม (Pseudoscience) ทั้งนี้ความเป็นวิทยาศาสตร์ควรตรวจสอบได้โดยประวัติศาสตร์และปรัชญาทางวิทยาศาสตร์ และควรอยู่ในสังคมที่เปิดกว้างทางความเชื่อ ศาสนา การเมือง หรือกล่าวได้ว่า สัมพันธ์กับวิทยาศาสตร์และลัทธิเสรีนิยม ขณะที่ศาสตร์ฮวงจื๊อไม่เข้าข่ายสิ่งนี้ (Matthews 2019: 43) กระนั้น การตีความของศาสตร์ฮวงจื๊อบางครั้งยังพยายามปรับตัวให้เข้ากับคำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลอยู่บ้างเพื่อสอดคล้องกับผู้ประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เป็นคนรุ่นใหม่มีการศึกษามากยิ่งขึ้น ศาสตร์ฮวงจื๊อในสังคมไทยเติบโตมาพร้อมกับทศวรรษแห่งความเปลี่ยนแปลง ทศวรรษ 2530 เศรษฐกิจขยายตัวข่าวสารที่ไหลเวียนอย่างรวดเร็ว เกิดอาชีพใหม่ ๆ คนอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ ชนบทเริ่มกลายเป็นเมืองมากขึ้น ผลที่ตามมาคือ เมื่อชีวิตก้าวสู่สภาพแวดล้อมใหม่ที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต่างไปจากสังคมเกษตรแบบเดิม ความไม่แน่นอนของชีวิตปัจเจก ทั้งชีวิตครอบครัว การงาน และการเงินก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย กรณีเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดสังคมความเสี่ยง (Risk Society) ที่เคยนิยมในทศวรรษ 2520 - 2530 (Beck 1992) อูลริช เบ็คชี้ว่า ความเสี่ยงและผลกระทบจากกระบวนการทำให้ทันสมัยนำไปสู่ความคุกคามต่อพืช สัตว์และมนุษย์ ซึ่งต่างไปจากภัยในศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ที่เสี่ยงภัยอยู่ในระดับท้องถิ่นหรือกลุ่มคน แต่ในยุคนี้นั้นส่งผลกระทบไปสู่ระดับโลก อันกลายเป็นความเสี่ยงภัยทางสังคม และคำถามระหว่างสังคมสมัยใหม่และสังคมที่ยังไม่เข้าสู่สมัยใหม่ ทำให้คนเริ่มปลดปล่อยตัวเองจากความเป็นเหตุเป็นผลในสังคมสมัยใหม่ไปด้วย

มีงานเขียนเกี่ยวกับฮวงจื๊อน้อยในภาษาไทย แต่ที่น่าสนใจเป็นพิเศษคืองานวิจัยฉบับหนึ่งที่ได้นำเอาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ของมิเชล ฟูกูด์ เรื่อง วาทกรรมอำนาจ - ความรู้ มาใช้ นั่นคือ *ฮวงจื๊อ: ความเชื่อ ความรู้ อำนาจในการจัดการและการสร้างพื้นที่ทางสังคม* โดย สมชัย เจริญวรเกียรติ (Charoenvorakiet 2015: 67 - 115) นับว่าเป็นงานที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้มากที่สุด งานของสมชัย ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การก่อรูปความเชื่อที่สอดคล้องกับอุดมคติชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ครอบครัวมีความสุขทั้งยังมีรากเหง้าความเป็นจีนที่เก่าแก่ที่เกิดจากประเพณีการไหว้บรรพบุรุษและความเชื่อต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับลม น้ำ ดวงดาว

การเลือกชัยภูมิที่ได้รับการพูดถึงอยู่ในครอบครัวจีน เมื่อความเชื่อได้รับการต่อยอดความสำเร็จทั้งด้านธุรกิจและครอบครัว ก็ได้กลายเป็นความคิดที่ทรงอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตไปด้วย ในทางตรงกันข้าม ความกลัวก็ยังส่งผลต่อความเชื่อ ฮวงจุ้ยจะช่วยลดทอนความกลัวนั้นไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงที่จะเกิดกับครอบครัวหรือธุรกิจ อำนาจดังกล่าวส่งผลให้คนสยบยอมต่ออำนาจนั้น 2) ภาวปฏิบัติการณ์ของวาทกรรม (Discourse practice) ของฮวงจุ้ยผ่านความรู้และอำนาจ (Power) ที่ชี้ให้เห็นถึงสถานะของฮวงจุ้ยเป็นความรู้ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน มีสถาบันที่คงความรู้และเปิดการเรียนการสอน มีผู้ถ่ายทอดและสืบทอด ฮวงจุ้ยยังมีเอกสารและตำราที่เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ และมีผลงานที่เป็นตัวบทและภาวปฏิบัติวาทกรรมอยู่ ทั้งยังสอดคล้องกับความรู้อื่นอย่างงานก่อสร้างและสถาปัตยกรรม สิ่งที่เป็นรูปธรรมก็คือการจัดการธุรกิจ เช่น การจัดการด้านการก่อสร้างและสถาปัตยกรรม การเลือกทำเลซื้อที่ดิน การใช้พื้นที่ งานภูมิสถาปัตยกรรม ทำเลสุสานบรรพบุรุษ การจัดการด้านการออกแบบบ้านอาคาร ตกแต่งภายใน ทิศทางเข้าบ้าน การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ การเลือกสีที่เหมาะสม การจัดการด้านการบริหารบุคคล และการจัดการด้านการตลาดของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การควบคุมดังกล่าวได้สร้างความเป็นอื่น (the others) ให้กับโรศาตร์อื่น ๆ ที่ไม่ได้มีอำนาจความรู้มากพอ เช่นเดียวกันกับการสยบยอมของผู้ที่มีส่วนได้เสียอย่างเจ้าของบ้าน สถาปนิก วิศวกร ฯลฯ และ 3) การสร้างพื้นที่ทางสังคมของศาสตร์ฮวงจุ้ยเกิดขึ้นผ่านด้านสิ่งพิมพ์ สถาบันฮวงจุ้ย การขยายตัวของโหราจารย์และพื้นที่สื่อสารด้านอื่น ๆ อย่างโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์ การขยายพื้นที่เหล่านี้ส่งผลต่อการสร้างความยอมรับ และทรงอำนาจมากขึ้นจนได้ช่วงชิงการนำ กดทับและเบียดขับและปิดกั้นโรศาตร์อื่น ๆ ไปเช่นกันอย่างไรก็ตามงานชิ้นนี้ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะเจาะจงของบทบาทศาสตร์ฮวงจุ้ยที่มีความแตกต่างกันในช่วงเวลาต่าง ๆ ของสังคมไทย ซึ่งงานของผู้วิจัยมีความแตกต่างกล่าวคือ ได้ให้ความสำคัญกับบริบททางประวัติศาสตร์ ญาณวิทยาของฮวงจุ้ยในสังคมไทย รวมไปถึงสื่อที่ส่งผลต่อการรับรู้และการประยุกต์ใช้ศาสตร์ฮวงจุ้ยของผู้คนอย่างหนังสือ และโซเชียลมีเดีย ที่ทำให้ฮวงจุ้ยไม่เป็นเพียงศาสตร์เฉพาะผู้เชี่ยวชาญนำมาใช้แต่ยังกลายเป็นการทำให้ความรู้เข้าไปเป็นคู่มือในการจัดการพื้นที่หรือเรียกได้ว่า ฮวงจุ้ยได้กลายเป็น “สเปซโค้ช” (Space coach) ของผู้คนในยุคหลังนี้ด้วย

ศาสตร์ฮวงจุ้ยเกี่ยวกับพื้นที่ สภาพแวดล้อมที่จะมีบทบาทต่อการกำหนดรูปแบบทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกทำเลที่ตั้ง การจัดตำแหน่งช่องเปิด การเลือกสี และวัสดุ การไหลเวียนของอากาศ ฯลฯ ศาสตร์โบราณดังกล่าวได้ปะทะกับศาสตร์ออกแบบสมัยใหม่ทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม และมีผลต่อการโน้มน้าวองค์ประธานอย่างเจ้าของโครงการ หรือเจ้าของที่อยู่อาศัยอันเป็นผู้ว่าจ้าง กระนั้นศาสตร์ฮวงจุ้ยก็ได้เป็นเรื่องไกล หรือเรื่องเฉพาะสำหรับผู้มีกำลังทรัพย์ ฮวงจุ้ยได้ถูกผลิตให้เป็นคู่มือความรู้ที่สามารถอ่านและเข้าใจได้ด้วยหนังสือไม่กี่ร้อยหน้า หรือการอธิบายผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้การจัดพื้นที่ขนาดย่อมก็สามารถนำฮวงจุ้ยไปใช้ได้ ดังนั้นอำนาจความรู้ของฮวงจุ้ยจึงสามารถแผ่ซ่านซึมลึกไปทั้งพื้นที่ในบ้านพักอาศัย ที่ทำงาน และดำรงอยู่ในชีวิตประจำวันอีกด้วย บทบาทของศาสตร์ฮวงจุ้ยในสังคมไทย จึงมิได้มีลักษณะหยุดนิ่ง หากมีพลวัตของปฏิบัติการทางความรู้ที่เกิดขึ้นในการจัดการพื้นที่ตั้งแต่ยุคความเฟื่องฟูของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในช่วงเศรษฐกิจซบเซา ศาสตร์ฮวงจุ้ยก็มีบทบาทสำคัญอย่างโดดเด่นในฐานะเครื่องมือในการจัดการพื้นที่และสภาพแวดล้อม

ขอบเขต

กรอบเวลาที่ศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นพลวัตของบทบาทของศาสตร์ฮวงจุ้ย เห็นว่าความเฟื่องฟูสัมพันธ์กับการเติบโตของเศรษฐกิจและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในทศวรรษ 2530 จนถึงจุดเริ่มต้นของวิกฤตโควิด - 19 กรอบเวลาจึงเริ่มต้นใน พ.ศ. 2531 อันเป็นช่วงที่อัตราความเจริญของผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (GDP) ของประเทศไทยพุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 13.3 (Pongpaichit & Baker 2003: 190 - 191) และศึกษาไปจนถึง พ.ศ. 2563 ส่วนพื้นที่การศึกษา ให้ความสำคัญกับภาพรวมในทั่วประเทศเพื่อที่จะสังเคราะห์ให้เห็นลักษณะเฉพาะของสังคมไทยเกี่ยวกับบทบาทของศาสตร์ฮวงจุ้ย

การวิเคราะห์เนื้อหา

1. ญาณวิทยาของฮวงจื๊อ

ศาสตร์ฮวงจื๊ออาจนับเป็นแขนงของความเชื่อแบบศาสนามากกว่าจะเป็น ศาสตร์สมัยใหม่แบบวิทยาศาสตร์ ในระนาบเดียวกับโหราศาสตร์ การออกอากาศใน สื่อมวลชนหลายรายการยังต้องมีคำเตือนกำกับได้ภาพว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของ ความเชื่อส่วนบุคคล มีตำรามากมายที่สร้างความรู้เกี่ยวกับ ฮวงจื๊อ ศาสตร์ฮวงจื๊อเป็น ความรู้ที่กระจัดกระจายไปตามสำนักและบูรพาจารย์ต่างสาขา จึงอาจเป็นเรื่องยากที่ จะสรุปปรัชญาและทฤษฎีอย่างตายตัว การอ้างประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของฮวงจื๊อแต่ เป็นความเชื่อที่ไม่เปลี่ยนแปลง หลังจากที่เป็นความรู้ที่ตกทอดมาเป็นพันปี การอิงอยู่ กับหลักธรรมชาติ ความสัมพันธ์กับลัทธิเต๋าและพลังที่เป็นนามธรรมที่เรียกว่า “ชี” อันเป็นพลังที่เกี่ยวพันกันระหว่างธรรมชาติ มนุษย์และจักรวาล ว่ากันว่า แนวคิดเรื่อง ชีที่ดำรงมา 3 - 4 พันปีนั้นถือเป็นจุดกำเนิดก่อนที่จะมาเป็นศาสตร์ฮวงจื๊อ พลังชีนั้น แปรผันไปตามฤดูกาลทั้งสี่ ตามลักษณะของหยิน - หยาง คัมภีร์เต๋าต่อจึงอันเป็น รากฐานของลัทธิเต๋าที่ประพันธ์โดยเล่าจื๊อในศตวรรษที่ 5 ของคริสต์ศาสนาส่งอิทธิพล สำคัญต่ออารยธรรมจีนและบุคลิกลักษณะจีน สิ่งที่เราเรียกว่า เต๋า อาจเป็นสิ่งเดียวกับ ชี คัมภีร์นี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นพินัยกรรมของจักรวาลของชีไปด้วย (Matthews 2019: 43 - 45) ไม่เพียงเต๋าเท่านั้น อีก 2 สำนักความรู้อย่างขงจื๊อและพุทธศาสนา ก็ กลายเป็นส่วนสำคัญในอารยธรรมจีนที่ทรงอิทธิพลอยู่ในราชวงศ์ต่าง ๆ ขงจื๊อเป็น รากฐานของความคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ความกตัญญู ครอบครัว และ บรรพชน ขณะที่พุทธศาสนาเป็นรากฐานอารยธรรมจากอินเดียที่อาจรวมถึงความรู้ แบบฮินดูในเชิงดาราศาสตร์ที่สัมพันธ์กับระบบดวงดาวเข้ามาด้วย (Bruun 2008: 17 - 20)

ชื่อของฮวงจื๊อที่แปลตรงตัวว่า “ลม - น้ำ” กลายเป็นนามของระบบจักรวาลที่ ครอบคลุมทุกทิศทุกทาง โดยลมและน้ำคือพลังพื้นฐานที่ก่อรูปภูมิประเทศและ ควบคุมชีวิต ลม - น้ำยังเป็นองค์ประกอบของพลังชีซึ่งเป็นแนวคิดมาจากลัทธิเต๋าที่ เป็นองค์ประกอบทางอภิปรัชญาและศาสตร์ของฮวงจื๊ออย่างเป็นระบบ ชี เป็น รากฐานของการมองโลก อภิปรัชญาและ “วิทยาศาสตร์” ที่รองรับปฏิบัติการฮวงจื๊อ แบบโบราณและร่วมสมัยเข้าไว้ด้วยกัน (Matthews 2019: 47)

ศาสตร์ฮวงจุ้ยนั้นเชื่อมโยงกับภูมิโหราศาสตร์ (Geomancy) อันเป็นโหราศาสตร์แบบตะวันออกที่ข้ามกาลเวลามาจากยุคโบราณทั้งโลกตะวันออกและตะวันตก ฮวงจุ้ยได้แบ่งออกเป็น 2 สำนัก นั่นคือ สำนักรูปทรงอันเป็นสำนักที่ถือคำสอนเดิมอย่างเคร่งครัด และอีกสำนักคือ สำนักเข็มทิศ ทั้งคู่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเรื่องชี โดยพยายามอธิบายจุดกำเนิด ตัวชี้วัด อิทธิพล และวิถีแห่งการใช้งานชี สำนักรูปทรงธรรมชาติเน้นไปที่ทำเลอย่างหุบเขา สันเขา ภูเขา แม่น้ำ ทะเลสาบ และลมในฐานะตัวชี้วัดของแนวของชีและความเคลื่อนไหวของชี ตีความว่าสันเขาทางตะวันออกของบ้านจะเรียกว่ามังกรเขียว ส่วนเนินภูเขาตะวันตกจะเรียกว่าเสือขาว ภูเขาทางตอนเหนือจะเรียกเต๋าดำ และตอนใต้จะเรียกว่า หงส์แดง อุปมาเช่นนี้ใช้แทนภูมิศาสตร์เชิงอภิปราย ขณะที่สำนักเข็มทิศจะเน้นเชิงเทคนิคโดยการใช้เข็มทิศเครื่องมือวัด ต่าง ๆ เช่นเดียวกับตารางมณฑล ชินแสของสำนักนี้จะเน้นการคิดคำนวณเป็นหลัก (Matthews 2019: 67 - 71)

ลักษณะที่อาจแตกต่างกับความเชื่อแบบไทยก็คือ สิ่งมงคลต่าง ๆ นั้นไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางอย่างเช่น อาจารย์ผู้กระทำพิธีหรือพราหมณ์ทำพิธีศักดิ์สิทธิ์ แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์อาจมาได้จากการซื้อหา เช่น กรณีตั้งจู่เอี้ยที่มีขายตามร้าน หรือการติดตั้งก็สามารถติดตั้งได้เองโดยถือฤกษ์สะดวกก็ยังได้ ในอีกด้านสำหรับบางคนที่เคร่งครัดก็อาจใช้บริการซินแส อย่างไรก็ตาม การมีซินแสหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย เพราะข้อมูลและประสบการณ์ บางครั้งก็ใช้การปรึกษาญาติผู้ใหญ่ หรือหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตซึ่งพบเห็นได้ในยุคหลัง (Apiwichcholachat 2011: 53 - 66)

จะเห็นว่าความเชื่อตามวัฒนธรรมจีนมีลักษณะที่ยึดหยุ่นพอสมควร ทั้งยังมีลักษณะพลวัตที่ปรับไปกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงโดยเน้นอิงความเชื่อเรื่องความสุขในโลกนี้และความมั่งคั่ง ทั้งยังป้องกันภยันตรายที่จะเกิดขึ้นในบ้านและครอบครัว งานวิจัยบางชิ้นเห็นว่า แม้การบูชาเทพเจ้าก็ได้มีการปรับลดจำนวนและความซับซ้อนลง เทพเจ้าเดิมอย่าง เทพเจ้าบ่อน้ำ เทพเจ้าสุขา (ส้วม) ได้เลิกระบบนิยมปฏิบัติไปแล้ว ขณะที่เทพเจ้าแห่งประตู เทพเจ้าเตาไฟ และเทพเจ้าช่องแสงบนหลังคาที่อาจพบได้อยู่บ้าง ขณะที่การบูชาเทพเจ้าปู่ย่าตายาย ตั้งจู่เอี้ย เจ้าแม่กวนอิม และเทพเจ้าที่มาจากความเชื่อของไทยนั้นเป็นที่นิยมกันทั่วไป (Papan et al. 2019: 512)

ฮวงจุ้ย ถูกยกระดับให้เป็นศาสตร์แห่งองค์ความรู้ประเภทหนึ่ง สำหรับบางกลุ่มแล้วฮวงจุ้ยเป็นทั้งโหราศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (Charoenvorakiet 2015: 90) สำหรับบางกลุ่มมองว่าเป็นเพียงวิทยาศาสตร์จอมปลอม (Pseudo - science) (Matthews 2019) กระนั้นกิจการฮวงจุ้ยได้เกี่ยวพันกับธุรกิจอย่างประเมินค่าได้ยากยิ่ง เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เพื่อความมั่งคั่งร่ำรวยที่ไม่ใช่มีเพียงบ้านเท่านั้นแต่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ใหญ่โตกว่าเพียงร้านค้าแบบห้องแถว หมายรวมถึงกิจการของบริษัทข้ามชาติระดับยักษ์ใหญ่อีกด้วย มีผู้วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ ฮวงจุ้ยมีสถานะเป็น “ความรู้” ตามแนวคิดวาทกรรมแบบฟูโกต์นั่นคือ มีเรื่องราวขององค์ความรู้จินตที่เก่าแก่หลายพันปี มีสถาบันที่คงความรู้ มีตัวแทนผู้สืบทอดอย่างโหราจารย์ - ชินแส มีเอกสารและตำราเป็นแหล่งข้อมูลยืนยัน มีผลงานที่เป็นตัวบทและปฏิบัติการทางวาทกรรมจากสิ่งก่อสร้างทั้งหลายรวมถึงประเพณี วัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับความรู้อื่น เช่น การก่อสร้างและสถาปัตยกรรม (Charoenvorakiet 2015: 83 - 84) ความรู้ของฮวงจุ้ยจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในทศวรรษ 2530 ท่ามกลางความเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจ และตลาดความเชื่อและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เปิดกว้างมากขึ้นทุกที

ศาสตร์ฮวงจุ้ยในสังคมไทยมีความหลากหลาย และไม่ได้ลงรอยกันเสียทั้งหมด ในที่นี้จะพยายามชี้ให้เห็นกลุ่มความคิด อาจแบ่งได้ว่า 3 กลุ่มของฮวงจุ้ยแบบไทย เพื่อให้เข้าใจง่าย นั่นคือ กลุ่มผู้บุกเบิกศาสตร์ฮวงจุ้ย กลุ่มฮวงจุ้ยตามกระแส และกลุ่มฮวงจุ้ยทวนกระแส

1) กลุ่มผู้บุกเบิกศาสตร์ฮวงจุ้ยในไทย

ก่อนที่คำว่าฮวงจุ้ยจะรู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้มีการใช้คำว่า “ภูมิโหราศาสตร์” ในโลกภาษาไทย อันเป็นชื่อของชมรมที่ก่อตั้งโดย เกรียงไกร บุญธกานนท์ และผู้รู้วิชาฮวงจุ้ยอีก 7 - 8 คน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่ออกไปเป็นวิทยากรเมื่อ พ.ศ. 2531 เดิมอบรมเป็นภาษาจีนในปีถัด และได้เปิดอบรมภาษาไทยนับรุ่น 1 ใน พ.ศ. 2533 ข้อมูลกล่าวว่า พ.ศ. 2551 เปิดอบรมไปถึง 45 รุ่น และมีสมาชิกราว 10,400 คน (Geo-astrology Club n.d.b) ตามสถิตินี้จะเห็นได้ว่าชมรมดังกล่าวได้สร้างเครือข่ายความรู้ ฮวงจุ้ยออกไปยังสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ในยุคที่สื่อสังคมออนไลน์ยังไม่เกิดขึ้น

เกรียงไกรเกิดใน พ.ศ. 2477 ครอบครัวของเขาเป็นชาวจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่ชลบุรี ครอบครัวมีอาชีพเดินเรือ ต่อมาขยับขยายไปทำโรงงานน้ำปลา ประสบการณ์

ของเขาในการศึกษาศาสตร์ฮวงจุ้ยได้รับการถ่ายทอดจาก “เหล่านเจ็ก” (น้องชายของปู่) หยกซิว แซ่โจ้ว โดยเริ่มใช้วิชาเมื่อต้องย้ายสุสานของอามา หลังจากทีรัฐบาลเวนคืนที่ดิน เขาได้ย้ายไปในที่ดินที่มีอยู่แล้ว แม้จะมีเสียงคัดค้านจากจีนแสดหลายคนว่าใช้ไม่ได้ แต่เมื่อเขากับเหล่านเจ็กวิเคราะห์แล้วว่าจะเป็นที่ดินที่ดีจึงยืนยันใช้และปรับสภาพให้มีองค์ประกอบถูกต้อง หลังจากย้ายพบว่ากิจการขยายตัวกว่า 10 เท่า รถขายน้ำปลาเพิ่มจาก 1 คัน เป็น 98 คันในปีที่ 9 เขาอ้างว่า ตรงกับที่เคยทำนายไว้ว่าจะขยายตัวเป็นร้อยเท่าใน 10 ปี อย่างไรก็ตาม ปีที่ 10 รัฐบาลมีโครงการสร้างทางรถไฟสายตะวันออกไปพม่า จะมีการเจาะอุโมงค์เหนือสุสานอามา อันเป็นการทำลายชัยภูมิ จากนั้นมาธุรกิจก็ล้มเหลว เกรียงไกรล้มป่วยด้วยโรคตับแข็ง เมื่อทุเลาลงเขาได้ย้ายสุสานอามาไปยังภูเขาสูงใหม่เพื่อใช้ชมราศีที่เป็นภัยต่อเขา หลังจากนั้นเพียง 3 เดือนอาการป่วยของเขาก็หายสนิททั้งที่แพทย์วินิจฉัยว่า ไม่สามารถหายขาดได้ นอกจากการเปิดอบรมแล้วใน พ.ศ. 2536 เขาก็ได้ก่อตั้งมูลนิธิภูมิโหราศาสตร์ (ฮูลิน) ขึ้นบริเวณอำเภอแก่งคอย สระบุรี บนพื้นที่กว่า 3,000 ไร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมการกุศลอันเกี่ยวข้องกับพิธีกรรม การฝังศพตามประเพณีจีนและเป็นสุสานตัวอย่างที่สร้างถูกต้องตามหลักฮวงจุ้ย (Geo-astrology Club n.d.a)

ช่วงของการก่อตั้งมูลนิธิอยู่ช่วงที่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เฟื่องฟูเป็นอย่างยิ่ง การเลือกซื้อที่ดิน และบ้านที่ดีจำเป็นต้องพึ่งพาซินแสเพื่อดูฮวงจุ้ยที่เหมาะสม นอกจากนั้นซินแสยังมีบทบาทต่อการสร้างบ้าน และมักจะกระแทกกระทั้นกับนักวิชาชีพอย่างสถาปนิกและวิศวกรด้วยการยืนอยู่บนหลักการที่ต่างกัน

ในกลุ่มนี้ยังมีซินแสผู้หนึ่งที่เป็นสถาปนิกด้วย นั่นคือ วิศิษฐ์ เตชะเกษม พื้นฐานครอบครัวของเขามาจากร้านขายหนังสือแถบเวียงนครเขมร พ่อของเขาเป็นนักเขียนภาพปกและภาพประกอบ และทำให้เขาได้ไปช่วยเขียนภาพประกอบเช่นกัน ต่อมาเขาได้ไปเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อเขาเรียนมาถึงปีที่ 3 ได้ไปออกแบบโรงงานไม้และสำนักงาน แต่ถูกปูด่าหาว่าออกแบบไม่ถูกหลักฮวงจุ้ย ทำให้เขาทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “อิทธิพลความเชื่อไสยศาสตร์จีนที่มีผลต่อสถาปัตยกรรม” ที่ชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่ไหนมีความเชื่อแบบนี้บ้าง เขามีโอกาสไปเรียนในระดับอุดมศึกษาระยะสั้นที่เยอรมัน ได้เรียนวิชาผังเมืองทำให้สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์ฮวงจุ้ย หลังจบการศึกษา เขาได้ไปออกรายการโทรทัศน์ ทำให้

ภาพลักษณ์ของเขากลายเป็นโหราจารย์มากกว่าสถาปนิก แต่อย่างไรก็ตาม เขาได้ไปออกแบบโครงการแห่งหนึ่ง แล้วมีซินแสที่ปรึกษาทำการออกแบบทำให้เขาเข้าใจว่าวิชาฮวงจุ้ยที่เขาเชื่อมั่นหยุดนิ่ง ไม่มีพลวัต จึงทำให้เขาไปแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องดาว 9 ชุด และต่อมาได้รับการทาบทามให้ออกแบบวัดจากลูกศิษย์ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จนต้องไปศึกษาปรัชญาทางศาสนาในช่วง พ.ศ. 2533 (Mix Magazine 2016) เขายังมีผลงานหนังสือเกี่ยวกับฮวงจุ้ยออกมาอย่างน้อย 4 เล่ม นั่นคือ “ฮวงจุ้ย สำหรับผู้อยู่ ทาวน์เฮาส์ เปิดเผยลิตพิฬารู้ล่วงหน้า รวมนาน 20 ปี ฮวงจุ้ยภาคพิเศษ ดวงอัจฉริยะ และ บ้านเฮง คนเฮง” (Horavesama n.d.) เขายังดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารชมรมภูมิโหราศาสตร์อีกด้วย วิถีชีวิตถือเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ในยุคนั้นที่มีบทบาททั้งสองฝั่ง นั่นคือ ความเป็นสถาปนิกและซินแสฮวงจุ้ย

กลุ่มนี้ยังอาจนับรวมนักเขียนฮวงจุ้ยชื่อดังอย่าง มาโนช ประภาษานนท์ ด้วย เนื่องจากเขาระบุว่าเคยเรียนรู้จาก เกรียงไกร บุณยานนท์ ผู้ก่อตั้งชมรมภูมิโหราศาสตร์ และพัฒนาองค์ความรู้ขึ้นมาเป็นหนังสือชุดไตรภาค และชุดอื่น ๆ

2) กลุ่มฮวงจุ้ยตามกระแส

การตั้งชื่อกลุ่มนี้มาจากการผลิตความรู้ฮวงจุ้ยตอบรับกับกระแสการตลาด และตลาดหนังสือ กลุ่มนี้จึงเป็นผู้ผลิตหนังสือความรู้ฮวงจุ้ยออกมาเป็นหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก อาจจะมาจากการค้นคว้าภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีน ที่เป็นองค์ความรู้มาจากฮ่องกงและไต้หวัน หรือกระทั่งเรียบเรียงมาโดยไม่อ้างอิงจากต้นฉบับต่างประเทศ การเลือกแปลหนังสือสอดคล้องกับแผนการตลาดของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในยามที่สังคมไทยมีความต้องการ เช่น ฮวงจุ้ย: ศาสตร์แห่งการพยากรณ์ทำเลดีร้าย (Patipatpaopong 1987b) ฮวงจุ้ย: ศาสตร์และศิลป์แห่งการตกแต่งบ้าน (Patipatpaopong 1988) ฮวงจุ้ยสำหรับธุรกิจ ศาสตร์และศิลป์แห่งการเลือกทำเลธุรกิจ (Patipatpaopong 1989) เล่มที่สำคัญได้แก่ ฮวงจุ้ยฉบับสมบูรณ์ โดย หลี่เหยินชุย และคณะ นอกจากจะมีคณะแปลที่มี สิ้นศักดิ์ วิศิษฐ์สกุล เป็นทีมแล้ว ยังรวมถึง อำนวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ ผู้บุกเบิกแปลหนังสือฮวงจุ้ยอีกด้วย ชุดนี้แบ่งเป็น 7 เล่ม แต่ละเล่มมีเนื้อหาหลักดังนี้ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในทางฮวงจุ้ย ผลกระทบของสิ่งปลูกสร้างในทางฮวงจุ้ย การออกแบบ ฮวงจุ้ยห้องส่วนรวม การออกแบบฮวงจุ้ยห้องส่วนตัว การออกแบบ

ฮวงจื๋ยบ้านและสำนักงานเพื่อความสำเร็จทางธุรกิจ การออกแบบฮวงจื๋ยบ้านเพื่อความสำเร็จในชีวิต และการจัดวางเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านให้ถูกโฉลกฮวงจื๋ย เล่มนี้จะเป็นการแปลมาจากผู้เขียนชาวไต้หวัน

กลุ่มนี้อาจจะรวมถึงผู้ตามกระแสฮวงจื๋ย ที่เดิมอาจมีฐานอยู่ในโหราศาสตร์ประเภทอื่น ๆ เช่น หมอหยอง ผู้เคยออกหนังสือ 12 ราศี ตกแต่งบ้านตามศาสตร์ฮวงจื๋ย (Moyong 1996) หรือกระทั่ง ชินแสเป็นหนึ่งในที่ได้เป็นเพียงจีนแสบอย่างเดียว แต่มีกิจการที่เกี่ยวโหราศาสตร์ด้านอื่น ๆ กลุ่มนี้ไม่ใช่ผู้บุกเบิก แต่ใช้วิธีการต่อยอดองค์ความรู้ด้านฮวงจื๋ยเข้าไปในพื้นที่ความรู้ของตน ที่สำคัญกลุ่มนี้ไม่ได้มีลักษณะที่วิพากษ์วิจารณ์ท้าทายกลุ่มผู้บุกเบิกเหมือนกลุ่มปฏิรูป

3) กลุ่มฮวงจื๋ยทวนกระแส

เป็นกลุ่มที่มีความพยายามทำให้เป็น “ศาสตร์” มากขึ้น จึงมีลักษณะวิพากษ์ และมีแนวทางสอนศาสตร์ดังกล่าวในแนวทางของตัวเอง กลุ่มนี้อาจมีอยู่หลายสาย Sage academy กบฏฮวงจื๋ย ฯลฯ กลุ่มนี้เป็นจีนแสบที่ไม่เข้าพวกกับกลุ่มที่หนึ่งและสอง ท่ามกลางการขยายตัวของจีนแสบจากการอบรม และซื้อครหาถึงความมั่งคั่งในศาสตร์ฮวงจื๋ยที่มากขึ้นเรื่อย ๆ

สถาบัน Sage Academy ได้ออกบทความโจมตี “จีนแสบก๊ะล่อ” อย่างเผ็ดร้อนว่าใช้ศาสตร์ฮวงจื๋ยแบบผิด ๆ สถาบันนี้ได้ชี้แจงว่าตั้งขึ้นในความเห็นชอบของตั้งแต่กั๋ว โดยอ้างว่า “บางสถาบัน” หรือ “บางชมรม” สอนวิชาที่ผิดพลาดจาก “ต้นตำรับ” ขณะเดียวกันก็ถือว่าสถาบันของตนนั้น “ถูกต้องตามระบบโบราณ” โดยอ้างว่าของตนนั้นคือ “โรงเรียนสอนจีนแสบที่แท้จริง” ที่ให้ความรู้ด้านฮวงจื๋ย ฤกษ์ยาม ดวงจีน สถาบันนี้กล่าวยืนยันถึงขนาดว่าหลักวิชาล้วนประกอบด้วย “เหตุ” และ “ผล” สามารถอธิบายได้ตามหลักตรรกะ “ไม่ใช่วิทยาศาสตร์แบบข้าง ๆ คู ๆ ” และมีที่มาที่ไป การฝึกหัดอบรมจากสถาบันนี้จะต้องจริงและปฏิบัติ ทั้งยังต้องสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด สถาบันนี้จะคอยควบคุมและให้คำแนะนำผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งยังสมทานพิธีกรรมแบบจีนโบราณนั่นคือ การสาบานตนก่อนเข้าการศึกษา และการเน้นว่าการเรียนการสอนเป็นความสัมพันธ์แบบอาจารย์และศิษย์ ไม่ใช่วิทยากรกับผู้เข้าสัมมนา (Sage Academy n.d.a)

คุณสมบัติของซินแสผู้เชี่ยวชาญจะต้องสามารถทำนายดี - ร้ายของบุคคลและเหตุการณ์ 3 ประการ นั่นคือ เหตุการณ์ภายนอกบ้าน ภายในบ้านโดยไม่ต้องเคยไปบ้านหลังนั้นมาก่อน และทำนายชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวนั้น ๆ ได้แม่นยำ โดยรูปดวงของบุคคล ความจำเป็นนี้เสมือนกับแพทย์วินิจฉัยโรคได้ถูกก็สามารถจะรักษาได้ถูกกับโรคไปด้วย และยังชี้ว่า หากซินแสผู้ใดศึกษาอย่างผิวเผินผ่านเพียงหนังสือตำรา หรืออาจารย์ที่เรียนมาจากหนังสือและตำราที่ถือว่าเป็นหลักวิชาเฮี่ยงกง หรือวิชาฮวงจุ้ยระดับชาวบ้าน ซึ่งเป็นเพียงวิชาพื้นฐาน ไม่ใช่หลักชั้นสูงก็อาจรักษาพอได้ผลเท่านั้น (Sage Academy n.d.d) ในอีกด้าน สำนักช่างวันที่สอนเรื่องฮวงจุ้ยถูกว่านักวิชาต้องห้ามศึกษาในบุคคลธรรมดา ขณะที่สำนักเฮี่ยงกงพยายามจะสร้างวิชาขึ้นมาเพื่อให้คล้ายคลึงแต่ก็ไม่ถึงที่สุด (Sage Academy n.d.b) หรืออาจกล่าวได้ว่าสำนักช่างวันนั้นถือว่าเป็นต้นแบบและเป็นวิชาชั้นสูง ขณะที่ตำราเฮี่ยงกงนั้นถูกดัดแปลงในภายหลัง และเป็นเพียงหลักการพื้นฐานง่าย ๆ เท่านั้น

ผู้เขียนบทความในเว็บไซต์ที่ไม่ชัดเจนว่าเป็นใครยังพยายามชี้ให้เห็นพฤติกรรมของซินแสที่เขาเห็นว่า “ก้ำมะลอ” ก็คือ การใช้หลักการดาว 9 ยุค ของสำนักเฮี่ยงกงทั้งที่เป็นเพียงความรู้พื้นฐานใช้จัดบ้านของตัวเองไม่ใช่ซินแสที่ช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะการวางของแก้ต่าง ๆ เช่น กระดิ่ง หินสี น้ำพุ เรือสำเภาจีน รูปปั้นเทพเจ้าน้ำพุ ตู้ปลา ยันต์ กระเจี๊ยบ กระเจี๊ยบแก้ว ฯลฯ การบิตประตูดอเรียน การทาสีอาคาร การบิตศาลเจ้าที่ (ตี่จูเอี้ยะ) ให้ได้ผังดาว แล้ววางสิ่งของต่าง ๆ (Sage Academy n.d.e) อีกบทความหนึ่งได้เผยให้เห็นว่าผู้เขียนเป็นวิศวกรซึ่งเป็นวิชาชีพสำคัญหนึ่งที่คู่กับสถาปนิกอันมีผลต่อการก่อสร้างบ้าน เขาฟันธงว่า “หลักฮวงจุ้ยแท้จริง ไม่ขัดต่อหลักสถาปัตย์และหลักวิศวกรรม” แต่ก็ไม่ชี้ให้ชัดว่า ไม่ขัดที่ว่าเป็นอย่างไร เพียงแต่โจมตีว่า ซินแสบางคนใช้การบิตองศาของเฟอร์นิเจอร์บ้าง ผังบ้านบ้าง รั้วโรงงานบ้างเพื่อให้ได้ผังดาว 8 (Sage Academy n.d.c) ทั้งที่การบิตประตูให้เอียงในผังไม่มีผลใด ๆ สรุปคือ ท่าทีของสถาบันนี้ได้วางตนให้มีมาตรฐานจากสำนักต่าง ๆ และชี้ให้เห็นอย่างตรงไปตรงมา ว่าการประยุกต์ใช้แบบใดผิดไปจากหลักการ และค่อนข้างลดทอนความสำคัญของความรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ที่มาจากหนังสือที่วางขายกันทั่วไป หรือการอบรมของวิทยากรต่าง ๆ อันนำมาซึ่งความตื่นตัวของความรู้ รวมไปถึงการใช้เป็นเครื่องมือทำมาหากิน ตลอดไปจนถึงการหลอกลวง สถาบันนี้ยังตั้งข้อสังเกตถึงความรู้

ที่มาจากหนังสือที่วางขายโดยทั่วไปตามท้องตลาดว่าไม่น่าเชื่อถือ

ส่วน สรภฤช วัชรบุลย์ พงศ์ศุภนิมิต ผู้เขียน *กบฏฮวงจู้ย (ออกซิเจน - น้ำ)* (Phongsuphanimit 2016) นับเป็นตัวแทนของความรู้ฮวงจู้ยในปลายทศวรรษ 2550 ที่มีการตั้งคำถามกับคำอธิบายไม่สมเหตุผลผลของฮวงจู้ยที่ผ่านมา เขาใช้คำว่าการเล่นหนังสือครั้งนี้ถือเป็นการ “ปฏิวัติความเชื่อ” เน้นการวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลอ้างอิงบนฐาน “ความจริง” ไม่ใช่ “ความเชื่อ” และต้องการเปลี่ยนสังคมไทยจาก “สังคมความเชื่อ” เป็น “สังคมความรู้” เขาตั้งใจจะเปลี่ยนโฉมความรู้ฮวงจู้ยจาก “เรื่องมงาย” ไปสู่ความเป็น “วิทยาศาสตร์” เขาชี้ว่าศาสตร์ดั้งเดิมนั้นเน้นเรื่องดวง โชคชะตา จิตวิทยา และไสยศาสตร์ ดังที่ความเชื่อจีนโบราณว่าไว้ ว่าซินแสฮวงจู้ยเป็น 1 ใน “ก๊วลัว ซัมก่า” (9 อาชีพต้องอาถรรพ์ 3 อาชีพต้องห้าม) เขาพยายามพิสูจน์ว่า “ศาสตร์กบฏฮวงจู้ย” มีคุณสมบัติตรงกับทฤษฎีวิทยาศาสตร์ นั่นคือ ทฤษฎีที่ถูกต้องจะต้องชัดเจนว่าอะไรคือเหตุผล (Occam’s Razor) จะใช้เมื่อไหร่กับใครก็ได้ ไม่จำเพาะเวลาและสถานที่ (Copernicus Principle) และทฤษฎีควรได้ผลตามทำนายของทฤษฎี (Popper’s Falsification) (Phongsuphanimit 2016: 15 - 16) ทั้งยังอ้างว่า “ความเชื่อที่พิสูจน์ไม่ได้เมื่อหลายพันปีก่อน ปัจจุบันได้ถูกวิทยาศาสตร์ค้นพบและอธิบายได้กระจ่างมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 - 17 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ “การปฏิวัติวิทยาศาสตร์” นั่นคือ การค้นพบของ นิโคเลาส์ โคเปอร์นิคัส” (มีล้อมกรอบ “การปฏิวัติวิทยาศาสตร์”) ขณะเดียวกันก็ได้ถึงกับล้มล้างความเชื่อฮวงจู้ย แต่พยายามปรับเปลี่ยนคำอธิบายให้มีลักษณะที่ไปกันได้กับโลกสมัยใหม่มากขึ้น การปรับตัวก็อ้างชาร์ลส์ ดาร์วิน กติกา “การอยู่รอดของผู้ที่เหมาะสม” ถ้าสร้างบิ๊มหรือสภาพแวดล้อมส่งผลร้าย “อาจจะต้องย้ายบ้านหนี” (Phongsuphanimit 2016: 61 - 64)

เขาไม่สนใจวันเดือนปีเกิดเจ้าบ้าน ไม่สนใจธาตุเจ้าเรือน ไม่ยึดติดดวงชะตาบ้าน “เพราะถือว่าทุกคนเป็นคนเหมือนกัน ไม่มีใครต่างจากใคร” (Phongsuphanimit 2016: 18) นั่นคือ การปฏิเสธความเชื่อเรื่องดวงดาวที่กำหนดชะตาชีวิต ดังนั้น จึงไม่แปลกที่เขาจะปฏิเสธว่าคนมีธาตุต่างกัน เพราะตามหลักวิทยาศาสตร์มนุษย์ทุกคนมีส่วนประกอบของร่างกายเหมือนกันหมด เช่น เลือด เนื้อ กระดูก เส้นเอ็น เซลล์รับความรู้สึก อ้างเรื่องสืนามิว่า น้ำต้องรักษาธาตุน้ำ จึงถือว่าคนในบ้านเป็นคนเหมือนกันหมดไม่แบ่งแยกตามธาตุ ทั้งยังอ้างพระพุทธรเจ้า ว่าคนไม่ต่างกัน และการยึดถือหลัก

กาลามสูตรที่ไม่ควรเชื่ออะไรง่าย ๆ (Phongsuphanimit 2016: 66 - 67)

ดังนั้น ศาสตร์เดิมจึงเน้นเรื่องความเชื่อ กำลังใจ จิตวิทยา แต่ไม่มีผลต่อชั้นบรรยากาศโลก เช่น พลังซี ที่อ้างถึงได้อย่างง่ายดายแต่เข้าใจได้ยาก ไม่สามารถกำหนดเป็นหลักตายตัวได้ (Phongsuphanimit 2016: 69) นอกจากนั้นการแก้เคล็ดฮวงจุ้ยด้วยวัตถุมงคลก็ “ไม่ต่างจากการไปซื้อยาสำเร็จรูปจากหมอดี ทั้งที่การดูฮวงจุ้ยก็เหมือนการไปพบแพทย์แผนปัจจุบันมีการตรวจวิเคราะห์โรคก่อนทำการรักษาหรือจ่ายยา” (Phongsuphanimit 2016: 74 - 75)

จะเห็นว่าภายในความนิยมของศาสตร์ฮวงจุ้ย โลกของซินแสก็มีได้เป็นวงการที่มีเอกภาพ แต่มีการตั้งคำถามหรือวิพากษ์วิจารณ์ภายในเช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการแสวงหาলাম ยศ สรรเสริญ ไปจนถึงการหลอกลวง ชาวซินแสที่อยู่เบื้องหลังฮวงจุ้ยของบรรษัทยักษ์ใหญ่เห็นได้ทั่วไปพอ ๆ กับคำครหาซินแสผู้หลอกลวงหาประโยชน์จากผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการรายย่อย การเข้าถึงและใช้บริการซินแสฮวงจุ้ยยังมิใช่เรื่องที่สะดวกตาย ดังนั้นการแสวงหาความรู้ด้วยช่องทางอื่น ๆ จึงเฟื่องฟูตามไปด้วย

ฮวงจุ้ยมักจะถูกอธิบายด้วยความเชื่อความศรัทธามากกว่าหลักเหตุและผล แต่ในสังคมที่ชนชั้นกลางจำนวนมากเป็นผู้มีการศึกษาสูงมากขึ้น การเชื่อฮวงจุ้ยโดยไม่มีความจริงเป็นไปได้อย่างไร จึงพบความพยายามอธิบายหลักการและเหตุผลของฮวงจุ้ยเพื่อชี้ให้คนเหล่านี้เห็นว่า ฮวงจุ้ยไม่ใช่ศาสตร์แห่งความมั่งงาย แต่มีหลักการบางอย่างกำกับอยู่

ตั้งแต่ทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา องค์ความรู้และการตลาดของฮวงจุ้ยได้ตั้งมั่นขึ้นมาในฐานะตัวแทนของอำนาจทุนนิยมที่เข้ามามีอิทธิพลแทนอำนาจแบบสถาบันที่ราชการและรัฐมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุนธนาคารและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีบทบาทอย่างมากในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ช่วง พ.ศ. 2540 ความเชื่อเรื่องโชคกลางมีบทบาทไม่น้อยในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะศาสตร์ฮวงจุ้ย (Erb-im 1997: 96) เช่นเดียวกับธนาคารแม้แต่โลโก้ธนาคารก็ยังมีถูกนำไปวิเคราะห์ลักษณะทางฮวงจุ้ย (Editorial staff 1997, April 7: 7) หลังจากนั้นในทศวรรษ 2540 ธุรกิจดาวรุ่งอย่างห้างสรรพสินค้าได้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในพื้นที่กลางเมือง และเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว ฮวงจุ้ยก็มีบทบาทในการปรับพื้นที่และรูปโฉมห้างสรรพสินค้า

ใจกลางกรุงเทพฯ เช่นกัน (Trairang 2010: 162 - 163) ศาสตร์ฮวงจุ้ยจึงกลายเป็นสินค้าที่อยู่ในกระแสของตลาดบริโภค สำหรับในวงการการเมืองก็ทวีอำนาจมากยิ่งขึ้น ศาสตร์ฮวงจุ้ยกลายเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความสำเร็จทางการเมืองเช่นกัน ความเชื่อเรื่องอาถรรพ์และการถือโชคลางของชนชั้นนำ นำมาสู่ข่าวการปรับภูมิทัศน์ที่มาพร้อมกับซินแสฮวงจุ้ยอยู่บ่อยครั้งโดยเฉพาะตั้งแต่หลังรัฐประหาร 2549 ผู้นำบางคนไม่ยอมรับโดยตรงถึงการใช้อู๋ฮวงจุ้ยในช่วงแรก แต่ในระยะหลังซินแสฮวงจุ้ยเป็นผู้ออกมาอธิบายหลักการและการออกแบบที่เกี่ยวกับสิ่งไม่ดีในทำเนียบรัฐบาลที่ควรปรับปรุง และไม่ใช่ครั้งเดียวที่มีการปรับเปลี่ยน หากแต่สัมพันธ์กับรัฐบาลและสถานการณ์บ้านเมืองอีกด้วย (Editorial staff 2012, January 13: 1,9; Kaosod online 2018, February 19; Editorial staff 2007, April 19: 10; Editorial staff 2009, March 17: 6; Editorial staff 2010, September 13: 1, 13) ดังนั้น จึงพอกล่าวได้ว่าพลังของฮวงจุ้ยจึงส่งผ่านพื้นที่ 2 ส่วนนั่นคือ อำนาจทุนและอำนาจรัฐที่มีบทบาทเหนือชีวิตผู้คนในสังคมไทย

2. ฮวงจุ้ยในชีวิตประจำวัน องค์ความรู้ ฮาวทู และ space coach

ในสังคมไทย ศาสตร์ฮวงจุ้ยกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับแก้ไขโจทย์ของชีวิต เช่นเดียวกับความเชื่อด้านพุทธคุณ โหราศาสตร์ และไสยศาสตร์อื่น ๆ ที่เบ่งบานอย่างยิ่งในสังคมไทย ปัญหาชีวิตที่ไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ หรือมรสุมชีวิตที่ถาโถมประดังประเดเข้ามา โชคร้าย เคราะห์ซ้ำกรรมซัดที่ไม่อาจผ่านพ้นไปได้ง่าย ๆ ทั้งกับตัวเขาเองหรือกับเครือญาติ สิ่งเหล่านี้จะแก้ร้ายให้กลายเป็นดีได้อย่างไร เส้นทางไปสู่ชีวิตที่สุขสบาย มั่งคั่งร่ำรวย โชคลาภที่มาจากการเสี่ยงโชค ทำมาหากิน สิ่งเหล่านี้สอดคล้องไปกับคำสอนทางศาสนาและโครงสร้างทางสังคมที่ถูกกำหนดโดยระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่ครอบงำด้วยระบบทุนนิยม

คำอธิบายที่มุ่งไปที่ปัจเจกจึงเลียงไม่พ้นกรรมเก่าที่เคยทำมา และปัญหาที่มาจากส่วนบุคคล ไม่ใช่การตระหนักถึงปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะเป็น

การรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ผ่านนโยบายที่เอื้อให้กับกลุ่มทุนขนาดใหญ่ไม่กี่กลุ่ม การไม่สนใจลดความเหลื่อมล้ำด้วยนโยบายการจำกัดการถือครองที่ดิน และภาษีอัตราก้าวหน้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้คนจำนวนมากในสังคมไทยเผชิญหน้าอยู่กับสถานการณ์ของชีวิตที่หมกมุ่นกับตัวเองอย่างการเปลี่ยนโชคชะตาที่เลวร้ายให้กลายเป็นดี ผู้ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลที่เลวร้ายที่ทำให้ถูกฉ้อโกง การถูกหลอกลวง การถูกทิ้งภาระการค่าประกันไว้พร้อมกับหนี้ก้อนโต การเป็นหนี้ธุรกิจไม่สามารถเก็บเงินลูกค้าได้ การเก็บเงินไว้อยู่ ปัญหาสุขภาพ หรือการที่ครอบครัวเผชิญอุบัติเหตุร้ายแรงแบบที่ไม่คาดคิด ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่คาดฝัน และบางครั้งไม่อาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการตรงไปตรงมา ในอีกด้านหนึ่งการแสวงหาโชคกลาง ความมั่งคั่งทางการค้า หรือความก้าวหน้าทางอาชีพก็มีเครื่องมือเพื่อตอบโจทย์ดังกล่าวนี้มากยิ่งขึ้น

ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจต้นทศวรรษ 2540 ส่งผลกระทบต่อชีวิตผู้คนจำนวนหนึ่งอย่างยิ่ง ทำให้พวกเขาต้องไปหาหมอเพื่อเรียกกำลังใจหลักจากขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต ในห้วงเวลาแบบนั้นฮวงจื๊อจะช่วยเรื่องจิตใจและร่างกาย ฮวงจื๊อไม่สามารถแก้ไขเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ร่ำรวย หรือปลดหนี้ปลดสินแต่จะทำให้คนมีกำลังใจไปสู่กับปัญหา ความคาดหวังทำให้เกิดจินตภาพลอมไม่น้อยที่อวดสรรพคุณ หลอกลวงบางคนเสียเงินไปหลายหมื่น บางคนไปกู้เงินมาเพื่อจัดการเรื่องฮวงจื๊อ (Prapasanon 1999a: 13 - 14) หนังสือเกี่ยวกับฮวงจื๊อบางเล่มได้ช่วยตอบข้อข้องใจของยุคสมัยไม่ว่าจะเป็นจัดบ้านอย่างไรไม่ให้ตกงาน (Prapasanon 1999a: 35) เก็บเงินไม่อยู่ดูตรงไหน? (Prapasanon 1999a: 42) เลือกรถอย่างไรให้ถูกโฉลก (Prapasanon 1999a: 46) ฮวงจื๊อกับความรัก (Prapasanon 1999a: 120) การจัดห้องให้สอบเข้าได้ (Prapasanon 1999a: 134) ขณะที่อีกเล่มมีประเด็นที่น่าสนใจคือเทคนิคการเปิดประตูรับโชค (Prapasanon 1999b: 81) ทำอย่างไรถึงขายที่ดินได้ (Prapasanon 1999b: 131) เคล็ดลับวางโต๊ะผู้บริหาร (Prapasanon 1999b: 134) จัดห้องทำงานอย่างไรไม่ให้ตกงาน (Prapasanon 1999b: 143) และการจัดสำนักงานคลายเครียด (Prapasanon 1999b: 148)

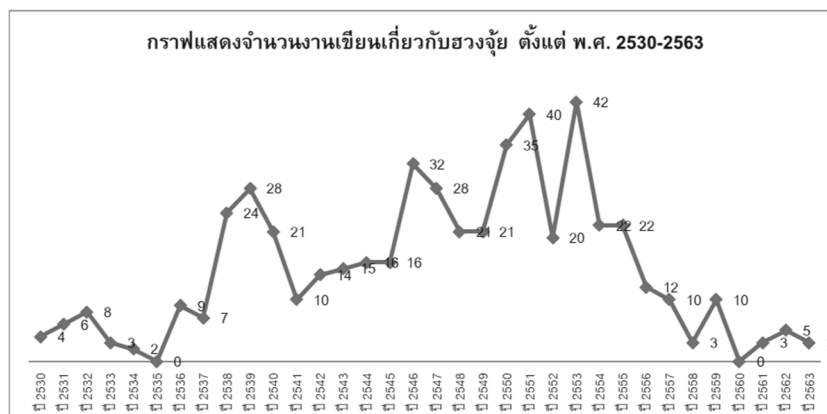
ความน่าเชื่อถือของศาสตร์ที่ไม่สามารถอธิบายได้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ แต่สามารถให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาชีวิตให้พวกเขาได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นพบทางออกจึงได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี เช่นเดียวกับลัทธิพิธีต่าง ๆ ที่เฟื่องฟูมาอย่างชั้กทศวรรษ 2530 ลัทธิเสด็จพ่อ ร.5 หรือ เจ้าแม่กวนอิม ฯลฯ วลี “ไม่เชื่ออย่าลบหลู่” เป็นตัวแทนสำคัญของสังคมไทย ในยามที่ศาสตร์ทางสังคมที่เป็นวิทยาศาสตร์ไม่สามารถจะหาทางแก้ไขปัญหาของปัจเจกได้อย่างเป็นที่น่าสนใจ แม้กระทั่งการเมืองระดับชาติ โหราศาสตร์และฮวงจุ้ยก็ทรงอิทธิพลอย่างยิ่ง สมชัย เจริญวรเกียรติ ชี้ว่าท่ามกลางโหราศาสตร์ต่าง ๆ ฮวงจุ้ยถือว่ามีอำนาจครอบงำศาสตร์อื่น ๆ เนื่องจากมีอำนาจและความรู้ที่เหนือกว่าโดยเฉพาะในเรื่องของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้างและการตกแต่ง (Charoenvorakiet 2015: 99 - 115) เพราะเป็นการ “จัดการ” พื้นที่

GDP ไทยใน พ.ศ. 2530 เติบโตอย่างก้าวกระโดด ขยายตัวถึง 9.52% จาก พ.ศ. 2529 ที่ขยายตัวเพียง 5.53% และหลังจากนี้จะขยายตัวเป็นเลข 2 หลักนั่นคือ 13.29% 12.19% และ 11.17% ใน พ.ศ. 2531 - 2533 (Charoenvorakiet 2015: 94) ก่อนจะชะลอตัวลงเนื่องจากการรัฐประหารใน พ.ศ. 2534 ปฏิเสธไม่ได้ว่าความมั่งคั่งหนึ่งของสังคมไทยอยู่ภายใต้ธุรกิจของคนไทยเชื้อสายจีน นิยายที่ถูกทำเป็นละครที่โด่งดังเป็นอย่างยิ่งก็คือ *ลอดลายมังกร* (ช่อง 7 ฉาย พ.ศ. 2535) แสดงเรื่องราวของเส้นทางชีวิตเจ้าสาวใหญ่ที่อพยพจากจีนมาไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงทศวรรษ 2520 (Techaburana 2018: 174 - 175) ความโด่งดังของละครนี้แสดงให้เห็นถึงการยอมรับถึงอัตลักษณ์ความเป็นจีนในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ทั้งที่ก่อนหน้านี้ คนจีนเป็น “เจ๊ก” ที่มีตัวตนไม่น่าฟังประสงค่มากนัก ด้วยมีความไม่น่าไว้วางใจเพราะอาจเป็นผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ที่แฝงตัวมา หรือไม่ก็เป็นนายทุนหน้าเลือดที่เอารัดเอาเปรียบคนยากคนจน ฉากละครที่แสดงถึงความหรรษาและการตกแต่งแบบจีนในละคร ก็สะท้อนภาพลักษณ์ดังกล่าว (Hinwiman 2015: 173 - 174) จากความเป็นอื่นของวัฒนธรรมจีน ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่ง

ศาสตร์ฮวงจุ้ยเดิมจำกัดอยู่กับซินแส หรือหมอดูฮวงจุ้ยที่คนทั่วไปเข้าถึงไม่ได้โดยง่าย ทั้งด้วยสายสัมพันธ์และทุนทรัพย์ ข้อมูลใน พ.ศ. 2538 ได้ระบุไว้ว่าค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์สำหรับบ้านหรือตึกแถวทั่วไปจะอยู่ที่ครั้งละ 2,000 บาทเป็นอย่างต่ำ แต่หากเป็นบ้านหลังใหญ่หรือคฤหาสน์เศรษฐีจะอยู่ในอัตรา 10,000 บาทขึ้น

ไป แต่หากเป็นจีนแสที่มีชื่อเสียงมากอาจจะราคาพุ่งสูงไปถึง 200 - 500 บาททองคำทีเดียว (Editorial staff n.d.) ดังนั้น ศาสตร์ฮวงจุ้ยเช่นนี้จึงถือว่าไกลตัวจากคนทั่วไป ฮวงจุ้ยถูกเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวางในอีกด้าน นั่นคือ ในนามพื้อกแก้ตบ้ค ท่ามกลางตลาดสิ่งพิมพ์ที่เฟื่องฟูอย่างยิ่งในทศวรรษ 2530

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจหนังสือที่เกี่ยวกับฮวงจุ้ย ในหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบสถิติดังที่แสดงในภาพที่ 1 จะเห็นว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2530 - 2563

ภาพที่ 1 ภาพกราฟแสดงจำนวนงานเขียนเกี่ยวกับฮวงจุ้ย ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 - 2563

จากภาพที่ 1 จะเห็นแนวโน้มของหนังสือเกี่ยวกับฮวงจุ้ยที่มีลักษณะขึ้น ๆ ลง ๆ โดยมีจุดสูงสุดอยู่ที่ พ.ศ. 2551 คือ 49 เล่ม มีที่ไม่มีหนังสือฮวงจุ้ยใหม่ ๆ เลย 2 ปี นั่นคือ พ.ศ. 2535 และ 2560 อาจเรียกว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2536 - 2553 คือ ช่วงขาขึ้นของหนังสือฮวงจุ้ยในสังคมไทย หลังจาก พ.ศ. 2553 ลงมา ก็จะลดถอยลงเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นทั้งความนิยมและการแพร่หลายของความรู้ด้านศาสตร์ฮวงจุ้ยเป็นอย่างดี สำหรับเนื้อหาแล้ว เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยของ สมชัย เจริญวรเกียรติ ที่วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือฮวงจุ้ยตั้งแต่ พ.ศ. 2530 - 2558 (ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าที่ผู้วิจัยได้สำรวจมา) จะพบว่า ช่วง พ.ศ. 2530 - 2540 และ 2541 - 2550 เนื้อหาที่เน้นมากที่สุดคือ ความเป็นมาและความเชื่อเกี่ยวกับฮวงจุ้ยมีจำนวน 12 และ 16 เล่มตามลำดับ ขณะที่ช่วง พ.ศ. 2551 - 2558 ประเด็นเรื่องความรู้เรื่องฮวงจุ้ยที่อยู่อาศัย การออกแบบตกแต่งภายในมีมากที่สุดคือ 13 เล่ม ขณะที่ใน พ.ศ. 2541 - 2550 ในประเด็นนี้แม้จะไม่ใช่ว่าจำนวนมากที่สุดก็มีจำนวนถึง 15 เล่ม สมชัยสรุปว่า หนังสือเป็นตัวแทนที่แสดงอัตลักษณ์ฮวงจุ้ยอย่างเป็นทางการและยังเป็นสิ่งที่เปลี่ยนโลกทัศน์และอุดมคติของผู้ต้องการหาความมั่นคง และกำลังใจจากที่ทำธุรกิจและสร้างครอบครัวที่มีความสุข (Charoenvorakiet 2015: 104 - 106)

ฉะนั้น การที่จะทำความเข้าใจด้วยบทจำเป็นต้องหยิบหนังสือฮวงจุ้ยขึ้นมาวิเคราะห์ในทันทีเลือกหนังสือขึ้นมา 2 ชุด นั่นคือ ชุดแรก ฮวงจุ้ย ศาสตร์และศิลป์แห่งการตกแต่งบ้าน (Patipatpaopong 1988) ที่ตีพิมพ์หลายครั้ง (ตีพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2532 รวมตีพิมพ์อย่างน้อย 7 ครั้งเมื่อนับถึง พ.ศ. 2537) และอาจนับว่าเป็นหนังสือตัวแทนของความรู้ฮวงจุ้ยช่วงทศวรรษ 2530 ได้เป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายของหนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าคือ คนในยุคใหม่ที่มีที่อยู่อาศัยแบบใหม่ ได้แก่ ผู้ที่กำลังเลือกซื้อที่ดินปลูกบ้าน กำลังคิดจะซื้อบ้านใหม่ จะย้ายเข้าห้องเช่าแห่งใหม่ อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียมทาวเวอร์ ตึกแถว หรือเลือกสถานที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่ ผู้ที่กำลังตกแต่งภายในห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องน้ำ ห้องรับแขก ห้องครัว ต่อเติมบ้าน ห้อง โรงรถ ผู้ที่กำลังจะลงมือปลูกต้นไม้ ปรับสนาม ทำสระน้ำ หรือทางเดินบริเวณบ้านทำรั้ว จะเห็นถึงความครอบคลุมพื้นที่ในชีวิตประจำวันของเจ้าของพื้นที่ในโลกปัจจุบันหรือกล่าวได้ว่า เป็นความรู้ที่ใช้จัดการกับพื้นที่ใกล้ตัวนั่นเอง ความพิเศษเล่มนี้คือชาวตะวันตกเป็นผู้แต่ง มักมีกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้ฮวงจุ้ยในโลกตะวันตกอย่าง

สหรัฐอเมริกา ทำให้เกิดสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวบทโดยเฉพาะกับผู้อ่านชาวไทย

ชุดที่ 2 คือ ชุดไตรภาคของ มาโนช ประภาษานนท์ อาจถือเป็นหมุดหมายสำคัญของฮวงจู้ในวงการหนังสือ นอกจากจะตีพิมพ์ในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างยุค รุ่งเรือง - เสื่อมถอย - พินาศแล้ว ยังมียอดพิมพ์มหาศาล ผลงานเล่มแรกคือ *เทคนิคซื้อบ้านและที่ดินตามหลักฮวงจู้* ได้ออกสู่บรรณพิภพเมื่อ พ.ศ. 2538 เป็นช่วงที่วงการสิ่งพิมพ์ไทยกำลังเฟื่องฟู เช่นเดียวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การลงทุนทั้งรายใหญ่และรายย่อยด้านนี้เป็นตัวขับเคลื่อนฟองสบู่เศรษฐกิจดังที่รู้จักกัน ความนิยมของหนังสือเห็นได้จากการตีพิมพ์ครั้งที่ 1 - 7 ภายในเวลาเพียง 1 ปีเท่านั้น (ล่าสุด ตีพิมพ์ครั้งที่ 9 เมื่อ พ.ศ. 2554) ในฉบับพิมพ์ครั้งหลัง ๆ มีการปรับปรุงเนื้อหาให้เข้ากับยุคสมัย เช่นเรื่อง “ยุคของดวงดาว” ที่เปลี่ยนไป เขาย้ำว่า วิชาฮวงจู้ “ไม่ใช่ศาสตร์เร้นลับ งามายไร้สาระ แต่เป็นศาสตร์ที่มีเหตุผล เป็นเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติที่มนุษย์สามารถสัมผัส และทำความเข้าใจได้ด้วยตัวเอง” (Prapasanon 2011: 16) เปิดหัวมาได้ด้วยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับฮวงจู้ อันเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายที่เน้นใน 3 ประเด็นนั้นคือ สมดุลหยินหยาง อิทธิพลดวงดาว และธาตุ - ทิศทางที่ใช้กำหนดชัยภูมิ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการพิจารณาเลือกบ้านและที่ดิน ที่เหลือจะเป็นการกล่าวถึงการเลือกซื้อบ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ คอนโดมิเนียม อาคารพาณิชย์ บ้าน (เก่า) มือสอง บ้านริมน้ำ ที่ดิน และข้อห้ามเกี่ยวกับบ้าน จะเห็นว่า หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเป็นคู่มือค่อนข้างสำเร็จรูป ไม่จำเป็นต้องเข้าใจหลักการของศาสตร์ที่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องอ่านเข็มทิศวัดองศา แต่ผู้เขียนมีความเข้าใจผู้อ่านที่เป็นผู้มีประสบการณ์น้อยเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ เล่มที่ 2 มีจำนวนการตีพิมพ์ซ้ำที่มากที่สุดคือ *เคล็ดลับตกแต่งภายในตามหลัก ฮวงจู้* ระหว่าง พ.ศ. 2539 - 2552 ได้รับการตีพิมพ์ไปแล้วมากถึง 22 ครั้ง (Prapasanon 2009b)

สอดคล้องกับสถิติที่สมชายอ้างถึงว่าหัวข้อเกี่ยวกับการตกแต่งภายในได้รับความนิยมมากขึ้นหลัง พ.ศ. 2541 หนังสือเล่มนี้นับเป็นภาคต่อของเล่มแรกที่เน้นสภาพแวดล้อมกับตัวบ้านที่อยู่ภายนอก ขณะที่เล่มนี้เน้นการวิเคราะห์ภายในบ้าน รวมไปถึง ร้านค้า และสำนักงาน ความนิยมในหนังสือเล่มนี้จึงมาพร้อมกับความรู้เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ที่เป็นไปได้ง่ายกว่าการเลือกซื้อบ้านหรือที่ดินแบบเล่มแรก นอกจากการเน้นพื้นที่ภายในแล้วการใช้เข็มทิศวัดองศาและทิศทางภายในบ้านก็ถูกนำมาใช้เป็น

ครั้งแรก ผู้เขียนปิดท้ายว่า “หนังสือเล่มนี้เป็นเพียงการนำเกร็ดที่ควรรู้เกี่ยวกับการตกแต่งบ้านมาพูดถึงเท่านั้น จุดประสงค์ก็เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้เข้าใจและสามารถนำหลักวิชานี้ไปใช้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีอะไรมากกว่านั้น” (Prapasanon 2009b: 139) เขาเชื่อว่าวิธีการแก้ไขที่แนะนำมาจากตำราหลายสำนัก และหยิบเอากรณีปัญหาที่พบเจอบ่อย ๆ มาพูดถึงให้เข้าใจง่าย ส่วนเล่มสุดท้ายของไตรภาคก็คือ เคล็ดลับการแก้ไขฮวงจุ้ยด้วยตัวเอง ที่ตีพิมพ์กว่า 18 ครั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 - 2552 (Prapasanon 2009a) จะเห็นว่าชื่อหนังสือช่วยตอกย้ำถึงการพึ่งพาตนเองเป็นอย่างสูง และเมื่อเทียบสถิติการพิมพ์ครั้งที่ 2 - 15 อยู่ในช่วง พ.ศ. 2539 - 2546 อันเป็นช่วงที่คาบเกี่ยวกับช่วงที่เศรษฐกิจไทยเสื่อมถอย ความนิยมของหนังสือเล่มนี้จึงวางอยู่บนสถานการณ์ดังกล่าวไปด้วย ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของการแก้ไขฮวงจุ้ยว่า “การแก้ฮวงจุ้ยที่ไม่ดีหรือไม่ถูกต้องนั้นถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อนและความประณีตในการวินิจฉัยเคราะห์ช่วยภูมิที่ตั้ง บางครั้งอาจจะต้องใช้จิตส์เซนส์หรือลางสังหรณ์เข้าช่วยด้วยเพื่อการกำหนดตำแหน่งหรือจุดที่จะต้องแก้ไขได้อย่างถูกต้องแม่นยำ” ในอีกส่วนหนึ่งเขาสรุปรวบยอดว่า “ฮวงจุ้ยเป็นเรื่องของการจัดวางตำแหน่งให้ถูกต้องเท่านั้น” อันหมายถึงการจัดวางสิ่งต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ (Prapasanon 2009a: 11 - 12)

ทั้งนี้เป็นการสวนทางกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ ข้อมูลข่าวสารและความรู้ในโลกออนไลน์กลับมีพื้นที่ที่เติบโตมากขึ้น เว็บไซต์ขององค์กร บริษัท สำนักข่าวต่าง ๆ อาจจะเป็นภาพลักษณ์การสื่อสารแบบเดิม แต่ในทศวรรษ 2550 พื้นที่ของสื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทอย่างมากในฐานะแพลตฟอร์มของการแชร์ ทำให้ข้อมูลข่าวสารไหลเวียนได้อย่างกว้างขวางและมีความรวดเร็ววิเศษ เห็นได้จาก Line (Bangkok Best Living Taste 2020) Facebook (Thairath online 2020, July 24) Youtube (Positioning 2016) ที่มีการใช้งานอย่างมหาศาลในสังคมไทย การเข้าถึงความรู้ในยุคดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการสื่อสารทางเดียวระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน แต่ยังมีบุคคลที่สาม ที่สื่ออาจให้ความเห็นในช่องแสดงความคิดเห็น ที่ชื่นชมและวิพากษ์วิจารณ์ หากเปรียบเทียบกับสื่อเก่า Youtube อาจเทียบได้กับหน้าจอโทรทัศน์ ส่วน Facebook จะทำหน้าที่การบอกต่อถึงเนื้อหานั้น ๆ (ยังไม่แน่ว่าใน Facebook ก็มีหน้าที่ทำหน้าที่เผยแพร่คลิปของตัวเองเช่นกัน) ขณะที่ Line ก็เป็นอีก

แพลตฟอร์มหนึ่งที่นิยมใช้ในการแชร์ข้อมูลข่าวสาร

ในที่นี้จะยกตัวอย่างช่องทางความรู้เกี่ยวกับฮวงจุ้ยใน Youtube หากลองจัด
อันดับคลิป 20 อันดับแรกจะเห็นได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงให้ถึงคลิป Youtube เกี่ยวกับประเด็นฮวงจุ้ยที่ยอดนิยมที่สุด 20 อันดับ ลำดับเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2564

อันดับ	ชื่อคลิป	จำนวน ครั้ง	ความยาว (นาที)	บัญชี youtube	วันที่อัปโหลด
1	อย่าทำ!!! ห้ามทำแบบนี้เป็นอันตรายต่อทั้งตัว ไม่มีวันหมดหนี้แน่นอน I lovely home	1,551,457	3.28	fishing in thai- land	11 ก.ย. 2563
2	ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค: บ้านยังอยู่ยงคง เพราะ อะไร?	1,032,160	19.35	99Mongkol	9 ส.ค. 2556
3	ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค ปลุกบ้านเตือนโชน วันไหน เฮงที่สุด	755,473	27.03	99Mongkol	15 มิ.ย. 2560
4	ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค การจัดห้องนอนที่ถูกต้อง ตามหลักฮวงจุ้ย	662,699	25.19	99Mongkol	2 ก.ค. 2560
5	ปรับฮวงจุ้ยด่วน!!! แשר 3 จุดฮวงจุ้ยในบ้านทำ ให้เป็นหนี้ไม่รู้จบ แก้ง่าย	569,466	10.14	fishing in thai- land	1 พ.ย. 2563
6	ฮวงจุ้ยบ้านอยู่แล้วรวย	554,155	24.43	จีนแสนเป็นหนึ่ง	7 ก.พ. 2563
7	ฮวงจุ้ยพื้นฐาน เลือกราย มังกรเขียว เต่าดำ หงส์แดง	474,760	13.01	Chinatalks	20 ก.ค. 2560

อันดับ	ชื่อคลิป	จำนวน ครั้ง	ความยาว (นาที)	บัญชี youtube	วันที่อัปโหลด
8	ฮวงจุ้ยในบ้านดีจะมีโชค "อ.ธนวันต์"	452,684	30.30	GMM25Thai- land	18 พ.ค. 2563
9	บ้านผิดชีวิตเปลี่ยน	445,438	14.42	ดีลี ฮวงจุ้ย	8 พ.ค. 2562
10	ดีลีฮวงจุ้ย Shortnote: ทิศหัวนอนผิด ชีวิต เปลี่ยน	408,610	5.10	ดีลี ฮวงจุ้ย	7 ก.ย. 2563
11	ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค บ้านมหาเศรษฐีตัวจริงเสียง จริงมาแล้วนะครับ	398,698	35.44	99Mongkol	18 ต.ค. 2557
12	ทิศหัวนอนมงคล!! ทิศเสีย ทิศมังกร!! โดย อาจารย์ โจอี้ ไทฮวงจุ้ย	396,674	22.06	ไทรฮวงจุ้ย	3 ก.ย. 2560
13	Ep.2 ฮวงจุ้ย กับพื้นที่หน้าบ้าน	384,672	11.44	คุยกับลุงช่าง	6 ก.ย. 2562
14	ปรับฮวงจุ้ย!!! แก้วฮวงจุ้ยหน้าบ้านมีแต่ โชคร้าย รวยง่ายไม่รวยไหล	384,260	4.47	fishing in thai- land	13 เม.ย. 2563
15	ปรับฮวงจุ้ย!แก้ดวง ฮวงจุ้ยหน้าบ้าน เรียก ทรัพย์ ดึงดูดเงินทอง พลั่งมงคล หน้าบ้าน เศรษฐีเฮงรวยยิ่งขึ้น	381,670	9.42	B HerbHealth- Best	3 ส.ค. 2563

อันดับ	ชื่อคลิป	จำนวน ครั้ง	ความยาว (นาที)	บัญชี youtube	วันที่อัปโหลด
16	การจัดห้องนอนสำหรับครอบครัว 22 ม.ค.56 1/3	379,544	9.06	newvision-channeltv	24 ม.ค. 2556
17	ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค บ้านมังกรเป็นอย่างไรมาดูกันเร็ว	337,678	25.15	99Mongkol	13 ม.ค. 2559
18	ดีลียังจุย Ep.21 (1/3)	328,993	19.38	ดีลียังจุย	3 ธ.ค. 2561
19	#สายด่วนฮวงจุ้ย “บ้านผู้ขายคนในบ้านทะเลาะกัน แก่งายนิดเดียว”	307,754	7.27	ดีลียังจุย	12 พ.ย. 2562
20	ฮวงจุ้ยทิศหัวนอนเพื่อสุขภาพ โหราฮวงจุ้ย อาจารย์ โจอี้	291,644	24.10	โหราฮวงจุ้ย	10 ก.พ. 2560

[Source: *fishing in Thailand* (2020, September 11), 99Mongkol (2013, August 9), 99Mongkol (2017, June 15), 99Mongkol (2017, July 2), *fishing in Thailand* (2020, November 1), Sin Sae Pen Nueng, (2020, February 7), Chinataks (2017, July 20), GMM25Thailand (2020, May 18), Dili Fengshui (2019, May 8), Dili Fengshui (2020, September 7), 99Mongkol (2014, October 18), Fengshui astrologer (2017, February 10), Talking with Uncle Technichian (2019, September 6), *fishing in Thailand* (2020, April 1), B HerbHealthBest (2020, August 3), Newvisionchanneltv, (2013, January 24), 99Mongkol (2016, January 13), Dili Fengshui (2019, December 3), Dili Fengshui (2020, November 12), Fengshui astrologer (2017, September 3)]

เมื่อพิจารณาจากการเผยแพร่เรื่องฮวงจู้ในยูทูบแล้ว อาจแบ่งเนื้อหาฮวงจู้จากยูทูบได้ 4 ลักษณะ นั่นคือ เนื้อหาที่เรียกดักผู้เข้าชม เนื้อหาที่ตัดมาจากรายการโทรทัศน์ เนื้อหาที่ออกแบบมาเพื่อจัดทำเป็นยูทูบ และเนื้อหาที่ทำการถ่ายทอดสด

1) เนื้อหาที่เรียกดักผู้เข้าชม

มักจะเป็นเนื้อหาที่ผลิตมาจากผู้ผลิตเนื้อหาในนามที่ไม่ระบุตัวตน แต่มีศักยภาพบางอย่างที่ทำให้คนสนใจคลิกเข้าชม ไม่ว่าจะเป็น “ฮวงจู้” “หนี” “เรียกทรัพย์” “รวย” “เฮง” ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาและโชคชะตาในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วไปพบเจอ คลิป “อย่าทำ!!! ห้ามทำแบบนี้เป็นอันตรายนี้ท่วมหัว ไม่มีวันหมดหนี้แน่นอน I lovely home” (fishing in Thailand 2020, September 11) ที่นับเป็นคลิปฮวงจู้ที่มียอดชมสูงสุด เริ่มต้นด้วย “ข้อห้าม” ในคลิปนี้เกี่ยวกับเรื่องหิ้งพระ ถ้าละเมิดจะนำไปสู่การเป็นหนี้ไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือ การห้ามวางของไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เกิน 3 วัน จะถือว่าเป็นการลบหลู่ทำให้คนรอบข้างไม่ช่วยเหลือนะครับ นั่นหมายถึง การหลุดพ้นหนี้ นอกจากเป็นการอ่อนน้อมสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้ว ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากคนรอบข้างอีกด้วย หลังจากที่เริ่มต้นด้วยการขู่แล้วก็เป็นลำดับของการเสริมดวง ให้หันหน้าหิ้งพระไปทางทิศเศรษฐีต่าง ๆ นานา ในคลิปนี้มีผู้ทักท้วงจำนวนมาก ว่าที่นำเสนอไม่น่าถูกต้อง ความถูกต้องของเนื้อหาของคลิปเหล่านี้อาจเป็นเรื่องรอง เมื่อเทียบกับความต้องการสร้างยอดผู้ชม แต่เจ้าของคลิปนี้ก็ได้ออดชมไปแล้วเกินล้านครั้งไปแล้ว อีกข้อสังเกตหนึ่งคือ คลิปเช่นนี้จะนำเสนอเรื่องสั้น ๆ ไม่ถึง 15 นาที

2) เนื้อหาที่นำมาจากรายการโทรทัศน์

ก่อนความแพร่หลายของยูทูบ รายการโทรทัศน์เป็นสื่อสำคัญที่เผยแพร่ความรู้ แต่ด้วยธรรมชาติของรายการเหล่านี้ที่ไม่สามารถชมซ้ำได้ รวมไปถึงรายการจำนวนมากไม่ได้อยู่ในโทรทัศน์กระแสหลัก แต่ปรากฏในเคเบิลทีวี หรือช่องดาวเทียมต่าง ๆ เมื่อยูทูบกลายเป็นพื้นที่ใหม่ การนำเทปรายการดังกล่าวมาอัปโหลดก็ทำให้ความรู้เรื่องฮวงจู้สามารถผลิตซ้ำความรู้ได้กว้างขวางกว่าเดิม

รายการฮวงจู้ดาว 9 ยุค ที่ฉายบนเคเบิลทีวีชื่อ Variety Channel นำโดยมงคล มงคลประพฤติกี่เป็นตัวอย่างที่ดี มงคลดำรงตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายบริหารสมาคมโหราแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ โดยมีจุดขายอยู่ที่ “ฮวงจู้ดาว 9 ยุค” และเน้นเรื่องเกี่ยวกับบ้าน รายการถูกอัปโหลดผ่านช่อง 99Mongkol ที่มีผู้ติดตามกว่า

57,400 คน แขนกลางของช่องทางนี้คือ มงคล มงคลประพจน์ รายการใน พ.ศ. 2556 ที่มีผู้ชมมากเป็นอันดับสอง ระดับล้านครั้ง ก็คือ “ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค: บ้านยังอยู่ยงจนเพราะอะไร?” มงคลอาจเป็นตัวแทนของฮวงจุ้ยกลุ่มบุกเบิกที่เน้นเรื่องศาสตร์ความรู้หลัก ไม่เพียงเท่านั้นใน 20 อันดับที่มีผู้ชมสูงสุดในไทย คลิปของเขามีสัดส่วนมากที่สุดคือ 5 คลิป กระนั้นก็พบว่า คลิปที่ติดอันดับล่าสุดอยู่ที่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นคลิปของเขาก็อยู่ในระดับหลักหมื่น หากค้นดูในช่อง 99Mongkol ก็พบว่าคลิปล่าสุดที่เผยแพร่อยู่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ไม่แน่ว่าเหตุใดถึงไม่ได้ดำเนินการต่อ

สำหรับ “อ.หมา” หรือ วรณัท อัสกุลโกวิท แม้จะไม่มีชื่อติดใน 20 อันดับ แต่กล่าวได้ว่า เขาเป็นซินแสที่มีชื่อเสียงอย่างยิ่งในทศวรรษ 2550 เป็นที่รู้จักอย่างซ้ากตั้งแต่ พ.ศ. 2551 เมื่อได้รับการตีพิมพ์ชีวิตและผลงานของเขาลงในหน้าหนังสือพิมพ์ (Editorial staff 2008, January 13: 17 - 18) ในทางการเมือง พ.ศ. 2553 เขาได้ช่วยปรับฮวงจุ้ยทำเนียบรัฐบาลสมัยอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะในช่วงที่การปราบเลื้อแดงนั่นเอง ว่ากันว่าเขาเคยให้คำปรึกษากับ ทักษิณ ชินวัตร ก่อนหน้านั้นด้วย เรื่องเล่า “ปรมาจารย์ฮวงจุ้ย 1 ใน 3 ของโลก” มาจากการเล่าถึงตัวเขาเองที่นำเสนอพร้อมผลงานในต่างประเทศ ผลงานของเขายังฝากไว้ในรัฐสภา (หลังเก่า) กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ และสนามม้าบางเล้ง (Editorial staff 2010, July 4: 11) เขายังได้ออกรายการ *ศาสตร์พยากรณ์* ในสถานีโทรทัศน์ ASTV ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 ขณะนั้นก็เริ่มมีการเผยแพร่ในช่องทาง Youtube แล้ว และมีพื้นที่เผยแพร่จนถึง พ.ศ. 2560 อย่างไรก็ตาม อย่างซ้าใน พ.ศ. 2558 รายการศาสตร์พยากรณ์ได้ปรากฏอยู่ในชื่อบัญชี Youtube ฮวงจุ้ย อ.หมาด้วย โดยไม่ปรากฏโลโก้ ASTV จะอย่างไรก้แล้วแต่ ที่น่าสนใจคือในชื่อบัญชี Youtube ฮวงจุ้ย อ.หมา ปรากฏคลิปต่างกรรมต่างวาระจำนวนมาก จนถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 มีผู้ติดตามประมาณ 36,300 คน

รายการ ฮวงจุ้ย design ใน Youtube เริ่ม พ.ศ. 2560 ตัวรายการอยู่ในช่อง 19 Spring News ประเด็นการนำเสนอคือ “รายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานให้ถูกต้องตามหลักฮวงจุ้ยเพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลและนำพาชีวิตทุกท่านไปสู่ความสำเร็จ” ดำเนินรายการโดยพิธีกรหญิงที่เป็น

คนรุ่นใหม่ดูทันสมัย พร้อมกับ สุรัฐพงศ์ สุวรรณรัตน์ อดีตอุปนายกสมาคมโทรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยรูปแบบรายการโทรทัศน์แสดงความน่าเชื่อถือ แบ่งเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น การอธิบายเนื้อหา และการตอบปัญหาจากทางบ้าน เขาเริ่มต้นมากับ ASTV คลิปที่น่าจะมีผู้ชมสูงสุดนั้นคือ “หน้าบ้านดี..ชีวิมีโชค” ที่อัปโหลดในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2562 มีการชมกว่า 243,918 ครั้ง (Spring 2019, June 5) อย่างไรก็ดี รายการดังกล่าวหายไปในช่วง พ.ศ. 2563 แต่เขาก็กลับมาอีกครั้งในแบรนด์ใหม่คือ ฮวงจุ้ยเบญจทรัพย์ ในช่อง 16 TNN ใน พ.ศ. 2563 แต่เมื่อเทียบยอดผู้ชมใน youtube แล้วมีเพียงหลักพัน ไม่คึกคักเมื่อเทียบกับพื้นที่เดิมของเขา

ที่มาแรงมากก็คือช่อง *ดิลีฮวงจุ้ย* โดย ธนวันต์ จิระเจริญเวชน์ นับเป็นคนรุ่นใหม่ที่เป็นทายาทของซินแสชื่อดังในยุคก่อนอย่าง จิระ จิระเจริญเวชน์ เขาชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างจากฮวงจุ้ยทั่วไปว่า ฮวงจุ้ยคือ “สภาพแวดล้อมภายนอก” แต่ดิลีคือ “สภาพพื้นที่ภายใน” บ้านหลังหนึ่งจะประสบความสำเร็จได้ก็คือ เก็บทรัพย์ได้ “ถ้าห้องน้ำผิด คุณเก็บทรัพย์ไม่อยู่นอนบ้านหลังนี้” (Dili Fengshui 2020, January 18) เขามีรายการเคหศาสตร์ในช่อง 36 PPTV และช่อง Youtube *ดิลีฮวงจุ้ย* ที่มีผู้ติดตามถึง 140,000 คน การที่เขาไปออกรายการโทรทัศน์เมื่อ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2562 น่าจะทำให้เขารู้จักเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะเป็นเทปสัปดาห์ที่ชี้ให้เห็นจังหวะการปรับเปลี่ยนจากปีเก่าไปสู่ปีใหม่ ผู้ชมใน Youtube ประมาณ 45,600 ครั้ง (Dili Fengshui 2020, January 26) รายการเคหศาสตร์เป็นรายการที่เขาไปตามบ้านต่าง ๆ ทั้งคนในวงการบันเทิงและคนทั่วไป ภายในรายการจะมีกำหนดโจทย์ต่าง ๆ เฉพาะเทปที่ผู้ชมหลักหมื่นขึ้นไป ได้แก่ บ้านนี้ทำให้เงินหมด EP.20 (21,000 ครั้ง) บ้านส่งผลต่อบุพการี EP.8 (21,000 ครั้ง) บ้านที่ผิดหลักดิลี ฮวงจุ้ย EP.22 (18,000 ครั้ง) หนูเล็ก บลูเบอร์รี่ บ้านหลังนี้อยู่แล้วใช้เงินเก่ง EP.2 (17,000 ครั้ง) บ้านที่ทำให้เกิดโรคร้าย EP.12 (16,000 ครั้ง) บ้านนี้ผู้ชายอยู่ยาก EP.19 (14,000 ครั้ง) บ้านส่งผลให้ธุรกิจรุ่งเรือง EP.9 (12,000 ครั้ง) บ้านยิ่งอยู่ยิ่งแย่ EP.3 (12,000 ครั้ง) ตำแหน่งห้องนอนในบ้านส่งผลให้เจ้าของบ้านมั่งมี (10,000 ครั้ง) บ้านผู้ชายรับเคราะห์ EP.4 (10,000 ครั้ง) อย่างไรก็ตาม เทปหลัง ๆ ผู้ชมก็ลดลงอยู่ในระดับหลักพัน กรณีนี้แสดงให้เห็นถึงซินแสคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความรู้โดยสื่อสารแบบใหม่เป็นรายการที่ดูทันสมัย “ในศาสตร์ของดิลีฮวงจุ้ยบอกว่า บ้านเป็นตัวกำหนดคน ไม่ใช่คนกำหนดบ้าน” นี่คือ สิ่งที่เขาพูดใน เคหศาสตร์ EP1 ที่ไปเยี่ยมบ้านอดีตดาราราย

ยู่ย ปัทมวรรณ เค้ามูลคดี ผู้ชมใน Youtube มีมากถึง 114,939 ครั้ง เผยแพร่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 (Dili Fengshui 2020, January 18)

3) เนื้อหาที่ออกแบบมาเพื่อจัดทำเป็นยูทูบ

ส่วนนี้ถือว่าเป็นการออกแบบที่ตั้งใจผลิตรายการสำหรับยูทูบโดยเฉพาะ การอัปโหลดยูทูบต่างจากรายการโทรทัศน์คือ ไม่มีข้อจำกัดของความยาว หรือการเบรกตามเงื่อนไขของสถานีโทรทัศน์ ทั้งยังมีอิสระที่จะสอดแทรกโฆษณาสินค้าต่าง ๆ เข้าไปตามที่ต้องการ

วรรณท์ อัศกุลโกวิท เป็นจีนแสดที่มีชื่อเสียงมากหลัง พ.ศ. 2549 เขายังถือเป็นผู้ริเริ่มจัดรายการที่ฝากเนื้อหาฮวงจุ้ยไว้ในยูทูบในหลายรูปแบบ เราสามารถแบ่งเป็นประเภทของคลิปต่าง ๆ เรียงตามลำดับช่วงเวลาที่เปิดบริการได้ดังนี้ คลิปที่ไม่มีเนื้อหาแน่นนอน เป็นโฆษณาสินค้า เช่น น้ำหอมฮวงจุ้ย เริ่มใน พ.ศ. 2554 “ย้อนอดีตฮวงจุ้ยอาจารย์หมา” เริ่ม พ.ศ. 2557 จะกล่าวถึงกรณีศึกษาสำคัญอย่างฮวงจุ้ยทำเนียบรัฐบาล ฯลฯ “ย้อนอดีตขณะชีวิตด้วยฮวงจุ้ย” เริ่มเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ดำเนินรายการด้วยการนำความสำเร็จของลูกศิษย์ขอวรรณท์มาเล่ากรณีศึกษา ในลักษณะเดียวกันยังมีหมวด “ขณะชีวิตด้วยฮวงจุ้ย” เป็นอีกช่องทางที่เล่าถึงกรณีศึกษาความสำเร็จของลูกศิษย์ แต่จะเริ่มในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 และ “เกร็ดฮวงจุ้ยอาจารย์หมา” เริ่มมาตั้งแต่ช่วงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เป็นการตัดคลิปความรู้สั้น ๆ ที่ถ่ายทอดโดย อ.หมา ที่ใช้เวลาไม่ก่นาที ต่างจากหมวดอื่น ๆ ที่กินเวลาค่อนข้างนาน ปัจจุบันตัดมาแล้วถึง 175 ตอน

ช่อง จีนแสดเป็นหนึ่งในผู้ติดตามช่วงเมษายน พ.ศ. 2564 อยู่ประมาณ 96,000 คน เน้นไปที่ตัวจีนแสดเป็นหนึ่งใน วงษ์ภูธร ความแตกต่างจากคนอื่น คือ อัตลักษณ์ของเพศที่สาม รูปลักษณ์ที่โดดเด่นของเขาคือการโกนหัว และไว้เครา อย่างไรก็ตามเขาไม่ได้เน้นเรื่องฮวงจุ้ยอย่างเดียว แต่ยังให้ความรู้เกี่ยวข้องกับดวงในชีวิตประจำวันอย่างโหงวเฮ้ง การปรับเปลี่ยนชีวิตด้วยลายเซ็น ชิมโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็เทียบได้กับการแก้กรรมที่โกลัถ์นั่นเอง เห็นได้จากคลิปที่ผู้ชมมากที่สุดของเขามีการเข้าชมมากถึง 265,000 กว่าครั้งใน พ.ศ. 2555 ในคลิปชื่อว่า “การแก้ภาวะกรรมหนี้สิน หรือกรรมของเจ้ากรรมนายเวร” (Sin Sae Pen Nueng 2012, April 20) อันเป็นส่วนผสมระหว่างพุทธศาสนาแบบแก้กรรม และการนำไปสู่ความมั่งคั่งร่ำรวย หรือ

“แปดลายเซ็นวิกฤต” ที่ผู้ชมกว่า 208,800 ครั้ง (Sin Sae Pen Nueng 2019, November 7) ในพ.ศ. 2562 แต่ทั้งสองคลิปนี้ก็ยังไม่มากเท่ากับ “ฮวงจุ้ยบ้านอยู่แล้ว รวย” มีการเข้าชมถึง 507,735 ครั้ง (Sin Sae Pen Nueng 2020, February 7) ใน พ.ศ. 2563 จำนวนที่มหาศาลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความแพร่หลายของการรับชม อย่างปฏิเสธไม่ได้ ยิ่งเมื่อเทียบกับคลิปอื่น ๆ ของเขาที่ส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยจะอยู่ระดับ หลักพัน

ที่น่าสนใจคือ ตี๋ฮวงจุ้ย ช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน 2562 เขาได้จัดทำ รายการสั้น ๆ ประมาณ 2 - 3 นาทีชื่อว่า “ฮวงจุ้ยง่าย ๆ คุณเองก็ทำได้” ใน Youtube ครั้งนั้นมีการจัดทำ 5 ตอน ซึ่งทุกตอนมีการเข้าชมกันหลักแสน นั่นคือ เตียนนอน (120,000 ครั้ง) ธรณีประตู (180,000 ครั้ง) ประตู (110,000 ครั้ง) ประตูตรงกัน แก้ได้ ไม่ต้องทุบ (145,000 ครั้ง) และที่มากที่สุดคือ ห้องน้ำ ห้องเก็บทรัพย์ (374,000 ครั้ง) ที่น่าสนใจคือ เขาเชื่อว่าห้องน้ำนี้แหละคือหัวใจของตี๋ฮวงจุ้ยเพราะจะเป็นตัวกำหนดว่า บ้านหลังนี้ “มีเก็บหรือไม่มีเก็บ” (Dili Fengshui 2019, November 22) การสร้าง คลิปจำนวนมากขนาดสั้นพร้อมยอดชมจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงทักษะการจับตลาด ใหม่ของฮวงจุ้ยที่เข้าถึงได้ง่ายกว่า ด้วยการตีความใหม่ ๆ ของเขา

คุยกับลุงช่วง ช่องทางนี้จะต่างจากช่องทางอื่นทั้งหมดตรงที่เป็นช่องที่เน้นให้ความรู้เกี่ยวกับบ้านผ่านงานช่าง ลุงช่วง เรียนจบคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ทำงานด้านออกแบบก่อสร้าง มีผู้ติดตามมากถึง 362,000 คน ด้วยประสบการณ์การทำงานของเขาจึงได้แบ่งปันความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับบ้านและงานก่อสร้างที่คนทั่วไปเข้าถึงได้ นอกจากเนื้อหาจากฮวงจุ้ยแล้ว คลิปอื่น ๆ ของเขาที่ยอดชม สูงกว่า 3 แสนครั้งก็มีหลายเรื่อง เช่น “มารู้จัก ลูกหมุนระบายอากาศ” (330,000 ครั้ง) “ฝ้า - เพดาน ควรสูงเท่าไรดี” (360,000 ครั้ง) “เหล็กชุบกัลวาไนซ์ คืออะไร ดีกว่า เหล็กทั่วไปอย่างไร” (410,000 ครั้ง) “ฉนวนกันความร้อนใต้หลังคาแบบไหน ดี?” (410,000 ครั้ง) “อิฐมวลเบา กับ อิฐมวลเบา เลือกใช้อะไรดี” (440,000 ครั้ง) “สร้าง ห้องใต้ดิน เสี่ยงเจอปัญหาอะไรบ้าง” (510,000 ครั้ง) “ปลูกบ้านชั้นเดียวต้องตอกเข็ม โหม” (490,000 ครั้ง) “ถมดินสร้างบ้าน ควรสูงแค่ไหนดี” (330,000 ครั้ง) “จะลด เสียงดังของหลังคาเมทัลชีทตอนฝนตกได้อย่างไร” (520,000 ครั้ง) “ข้อแตกต่าง ระหว่าง พื้นไม้ลามิเนต กับ กระเบื้องยาง” (540,000 ครั้ง) “เรื่องควรรู้ หากจะสร้าง

บ้านจากตู้คอนเทนเนอร์” (760,000 ครั้ง) และที่สูงสุดก็คือ “กฎหมายรั้วบ้าน รู้ก่อสร้าง” (980,000 ครั้ง) ที่เกือบแตะล้านครั้ง ส่วนประเด็นฮวงจุ้ยก็มีการจัดทำถึง 11 ตอน นอกจากตอนที่กล่าวถึงในตารางแล้ว ยังมีที่ยอดชมแสนครั้งขึ้นไปได้แก่ “EP.7 ฮวงจุ้ย... กับ ห้องน้ำ” (330,000 ครั้ง) “EP.6 ฮวงจุ้ย... กับ ห้องรับแขก” (110,000 ครั้ง) “EP.9 ฮวงจุ้ย... กับ บ้านโดบ้าน” (150,000 ครั้ง) ข้อได้เปรียบของช่องทางนี้คือ นอกจากศาสตร์ฮวงจุ้ยแล้ว การที่ลุงช่างเป็นวิศวกรมากประสบการณ์ยังเป็นภาพลักษณ์ที่ช่วยรับรองความถูกต้องตามหลักวิศวกรรม ยังไม่นับถือนักเขียนที่มีชื่อเสียงที่ลุงช่างจับมาอีกด้วย ลุงช่างถือเป็นภาพตัวแทนที่ดีของการผสมผสานระหว่างศาสตร์ฮวงจุ้ยและวิชาชีพวิศวกรรม

4) เนื้อหาที่ทำการถ่ายทอดสด

ส่วนนี้จะมีไม่มากนัก จะเป็นรายการที่เน้นการตอบคำถามหรือสนทนาจากทางบ้าน จะพบในช่องยูทูบของวรรณัท อย่าง "สตรีมสดที่ผ่านมา" เนื้อหาภายในก็คือ Live สดเรียนฮวงจุ้ยอาจารย์หม่าออนไลน์ ที่เริ่มครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ครั้งแรกนั้นมีคนสนใจไม่น้อยนั่นคือ มีผู้ชมราว 24,000 ครั้ง เข้าใจว่าเป็นการปรับตัวมาจากสถานการณ์โควิดที่ทำให้ไม่สามารถรวมตัวลูกศิษย์ได้ การถ่ายทอดสดดังกล่าวเป็นการจัดรายการนานเกินหนึ่งชั่วโมง มีการนำกรณีศึกษาต่าง ๆ จากทางบ้านหรือลูกศิษย์มาวิเคราะห์ผ่านพื้นเพของครอบครัวเจ้าของบ้าน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับพวกเขา และการนำเสนอภาพถ่ายของบ้านเรือน และนำเสนอการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการเสริมดวง (Fengshui Achan Ma 2020, March 21)

ยูทูบจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่สำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับฮวงจุ้ยที่มาแทนที่หนังสือฮวงจุ้ยได้เป็นอย่างดี และมีลักษณะที่ทำให้ความรู้ขยายกว้างไปเท่าที่ขอบเขตอินเทอร์เน็ตจะเอื้อถึงด้วย ต่างจากหนังสือที่ยังจำกัดการเข้าถึงด้วยราคาของหนังสือ สถานที่จัดจำหน่าย หรือการทำความเข้าใจผ่านวัฒนธรรมการอ่าน ขณะที่ยูทูบต่างไป คือ แค่เพียงเปิดทีวีฟังและดู ทั้งยังสามารถย้อนหลังกลับมาดูได้บ่อยเท่าที่ต้องการ จึงไม่แปลกใจอะไรที่หนังสือเกี่ยวกับฮวงจุ้ยจะลดความสำคัญลงเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม ปฏิเสธไม่ได้ว่า อาจารย์หรือซินแสบางส่วนก็ยังใช้หนังสือเป็นพื้นที่สื่อสารเป็นของตัวเองอยู่เช่น ดังลิฮวงจุ้ย

ศาสตร์ฮวงจุ้ยจึงกลายเป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิงหนึ่งในการจัดการพื้นที่ ไม่ว่าจะ

การสนทนากับตัวเองในพื้นที่ส่วนตัวอย่างการจัดบ้าน ห้องนอน หรือพื้นที่ที่ได้แสดงออกต่อบุคคลอื่น ๆ เช่น โต๊ะทำงาน หรือสถานที่ทำงาน การยึดความรู้ดังกล่าวเพื่อใช้งานจริง เป็นเสมือนการทำตามคำสอนของ “สเปซโค้ช” เพื่อหวังถึงการประสบความสำเร็จในชีวิต ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงอำนาจการจัดการพื้นที่ที่แสดงออกต่อคนอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้างไปด้วย

บทสรุปและอภิปรายผล

งานวิจัย *ฮวงจุ้ย อำนาจ - ความรู้ และการกลายเป็น space coach ของสังคมไทย* มีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการคือ ประการแรก เพื่ออธิบายสถานภาพของศาสตร์ฮวงจุ้ยที่มีบทบาทในการจัดการพื้นที่ทางกายภาพในสังคมไทย และเพื่อแสดงถึงพลวัตของปฏิบัติการของศาสตร์ฮวงจุ้ยในสังคมไทย

ประการแรกจะเห็นได้ว่า ศาสตร์ฮวงจุ้ยมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจและการเมืองในสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ภายใต้ความไร้อำนาจในเชิงพื้นที่ของประชาชนผู้ถูกกีดกันออกจากพื้นที่สาธารณะ พื้นที่ในบ้านและพื้นที่รอบตัวที่พึงจัดการได้ จึงกลายเป็นพื้นที่แห่งอำนาจที่พวกเขาพอจะควบคุมได้ แต่กระนั้นความรู้เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ที่ขาดแคลน และความเฟื่องฟูของลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ตั้งแต่ทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา ศาสตร์ฮวงจุ้ยได้ให้คำตอบ ต่อคำถามของชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วว่าพวกเขาจะมีความมั่นคงได้อย่างไร มีชีวิตครอบครัวที่มีความสุข มีสุขภาพที่แข็งแรงไม่มีโรคร้ายเบียดเบียนด้วยวิธีใด ศาสตร์ดังกล่าวค่อนข้างตอบโจทย์เหล่านี้ นอกจากนั้น ฮวงจุ้ยยังมีบทบาทตั้งแต่พื้นที่ใกล้ตัวอย่างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เข้าไปถึงในพื้นที่ส่วนตัวที่สุดอย่างห้องนอน โต๊ะทำงาน สถานที่ทำงาน ในระดับการเมืองก็จะเห็นว่าพื้นที่สำคัญที่สุดอย่างทำเนียบรัฐบาลก็ได้กลายเป็นพื้นที่ปฏิบัติการของศาสตร์ฮวงจุ้ยที่เปิดเผยมากขึ้นสัมพันธ์กับสถานการณ์การเมืองที่แบ่งขั้วและตึงเครียดมากขึ้นเรื่อย ๆ

ประการที่สอง จากทศวรรษ 2530 ที่ฮวงจุ้ยเริ่มเป็นที่รู้จักในสังคมไทย ศาสตร์นี้พัฒนามาจากความเชื่อเก่าแก่ของสังคมจีนในไทย มาสู่การเป็นเครื่องมือในการลงทุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในเวลาต่อมา ฮวงจุ้ยก็กลับกลายเป็นเครื่องมือสารพัดประโยชน์ในการจัดพื้นที่เพื่อความมั่งคั่งร่ำรวย การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การมี

สุขภาพที่ดีปลอดโรคภัยไข้เจ็บ โดยการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ก็มีทั้งจากการว่าจ้างจีนแสด การเข้าคอร์สอบรม และที่กระจายไปได้อย่างกว้างขวางก็คือ หนังสือที่ออกเกิดบุ๊คที่มีบทบาทอย่างมากจนถึงช่วงทศวรรษ 2550 ที่สื่อสังคมออนไลน์จะเข้ามามีบทบาทแทนที่

แม้งานวิจัยนี้จะสอดคล้องกับข้อเสนอของสมชัยที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เรื่องอำนาจ - ความรู้ของศาสตร์ฮวงจุ้ย แต่งานวิจัยนั้นเน้นไปที่บทบาทครอบงำและสร้างความเป็นอื่นให้กับโหราศาสตร์อื่นที่มีต่อแวดวงธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ แต่งานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นมิติของการเป็น space coach ในสังคมไทยที่ลงไปสู่ทักษะการจัดการพื้นที่ใกล้ตัว ขณะเดียวกันก็ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของฮวงจุ้ยที่มีต่อการกำหนดชะตากรรมของประเทศ นั่นคือ ฮวงจุ้ยที่ผูกอยู่กับทำเนียบรัฐบาลที่น่าสังเกตก็คือ ศาสตร์ฮวงจุ้ยถูกนำมาใช้กับพื้นที่ฝ่ายบริหารอย่างทำเนียบรัฐบาลมากกว่ารัฐสภาที่เป็นพื้นที่ของตำแหน่งอำนาจอธิปไตยของประชาชน และเท่าที่พบหลักฐาน ที่ผ่านมาศาสตร์ฮวงจุ้ยยังมิได้ถูกนำมาตีความเพื่อให้อำนาจกับประชาชนที่เป็นองค์ประธานของสังคมประชาธิปไตยมากเท่าใดนัก

References

- 99Mongkol. (2013, August 9). *ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค: บ้านยิ่งอยู่ยิ่งจน เพราะอะไร?* [Fengshui 9 period: Why this home made you poor?]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=R3cMSA3oVj8>.
- 99Mongkol. (2014, October 18). *ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค บ้านมหาเศรษฐีตัวจริงเสียดังจริง มาแล้วนะครั้บ* [Fengshui 9 period: Here we go, the real millionaire's house]. Retrieved April 10, 2021, from https://www.youtube.com/watch?v=RucnfW_Pu4M.
- 99Mongkol. (2016, January 13). *ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค บ้านมังกรเป็นอย่างไรมาดูกันเร็ว* [Fengshui 9 period: What is dragon house?]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=na7OvGqsVZE>.
- 99Mongkol. (2017, July 2). *ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค การจัดห้องนอนที่ถูกต้องตามหลักฮวงจุ้ย* [Fengshui 9 period: How to decorate bedroom by fengshui principle]. Retrieved April 10, 2021, from https://www.youtube.com/watch?v=JF_vwgQJ1lc.
- 99Mongkol. (2017, June 15). *ฮวงจุ้ยดาว 9 ยุค ปลุกบ้านเดือนไหน วันไหนเฮงที่สุด* [Fengshui 9 period: When is the luckiest month for start building house?]. Retrieved April 10, 2021, from https://www.youtube.com/watch?v=s_vrZemyQsw.
- Apiwichcholachat, S. (2011). *การให้ความหมายการซื้อและการตั้งดีเจียของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครนครปฐม* [The study of meaning, purchasing and collocating of Thai - Chinese people for Tee Ju Eia in Nakhon Pathom municipal]. (Master's Thesis, Silpakorn University).

- B HerbHealthBest. (2020, August 3). *ปรับฮวงจุ้ย!!! แก่ด่วน ฮวงจุ้ยหน้าบ้าน เรียกทรัพย์ ดึงดูดเงินทอง พลังมงคล หน้าบ้านเศรษฐีเฮงรวยยิ่งขึ้น* [Change the fengshui, urgently!!! Front of the house absorb the wealth, auspicious power and richer]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=GXzQTH14HT4>.
- Bangkok Best Living Taste. (2020). *เผยสถิติผู้ใช้บริการ LINE Official Account พบว่าเพิ่มจาก 3 ล้านเป็น 4 ล้านบัญชี ณ เดือน พ.ศ. 2563* [LINE Official Account from 3 to 4 million in May 2020]. Retrieved February 2, 2021, from <https://www.bltbangkok.com/news/25967>.
- Beck, U. (1992). *Risk Society Towards a New Modernity*. London: SAGE Publications.
- Bruun, O. (2008). *An introduction to Feng shui*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Charoenvorakiet, S. (2015). *ฮวงจุ้ย: ความเชื่อ ความรู้ อำนาจในการจัดการและการสร้างพื้นที่ทางสังคม* [Feng Shui: Believe Knowledge And Power Management And Social Space Construction]. (Doctoral's Thesis, Silpakorn University).
- Chinataks. (2017, July 20). *ฮวงจุ้ยพื้นฐาน เลือขาว มังกรเขียว เต่าดำ หงส์แดง* [Basic fengshui: White tiger, green dragon, black turtle and red phoenix]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=FDVRBoEQUIE>.
- Dili Fengshui. (2019, December 3). *ดีลีฮวงจุ้ย Ep21 (1/3)* [Dili Fengshui Ep21 (1/3)]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=WSioiNaGLaM>.
- Dili Fengshui. (2019, May 8). *บ้านผิดชีวิตเปลี่ยน* [Wrong house design can change life]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=tTQ1TGVHVMV4&t=28s>.

- Dili Fengshui. (2019, November 22). *ฮวงจุ้ยง่าย ๆ คุณเองก็ทำได้ l Ep5 ห้องน้ำ ห้องเก็บทรัพย์* [Easy fengshui by yourself: Ep5 Toilet the treasury room]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=FgzoTft3pAI>.
- Dili Fengshui. (2020, January 18). *เคหาศาสตร์ Ep1: ยัย ปัทมวรรณ (full version)* [Kehasart Ep1: Yui Pattamawan (Full version)]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=7fEYDr52pE4>.
- Dili Fengshui. (2020, January 26). *โหราศาสตร์ ดีลฮวงจุ้ย ศาสตร์ที่มากกว่าฮวงจุ้ยที่คุณเคยรู้จัก 30 ธันวาคม 2562 (full version)* [Hon Krasae Dili Fengshui the more science that you ever know, December 30, 2018 (full version)]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=ntQ6lQKMcl>.
- Dili Fengshui. (2020, November 12). *#สายด่วนฮวงจุ้ย “บ้านวุ่นวายคนในบ้านทะเลาะกัน แก้ง่ายนิดเดียว* [Fengshui hotline, the problem about family that fight together and the resolution]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=WSioiNaGLaM>.
- Dili Fengshui. (2020, September 7). *ดีลฮวงจุ้ย Shortnote Ep43: ทิศหัวนอนผิด ชีวิตเปลี่ยน* [Ti Li Feng Shui Ep43: Wrong bed direction can change life]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=xixeVqC KyXQ>.
- Editorial staff. (1997, April 7). *ส่อง “โลโก้” อ่านชะตา “แบงก์” ไทย ด้วยศาสตร์ “ฮวงจุ้ย”* [Analyzing the symbol of the banks by fengshui]. Bangkok: Matichon.
- Editorial staff. (2007, April 19). *เด็กแอดปรับฮวงจุ้ยทำเนียบฯ* [PM.Surayuth's man renovates Government House by Fengshui approach]. Bangkok: Kaosod.

- Editorial staff. (2008, January 13). *ฮวงจุ้ย: วรรณัทธ์ อัครกุลโกวิท ปริมาจารย์ฮวงจุ้ย 1 ใน 3 ของโลก* [Fengshui: Worathanat Atsakunkowit, 1 of 3 masters of fengshui in the world]. Bangkok: Matichon.
- Editorial staff. (2009, March 17). *ทำเนียบแจ่ม! - ปรับโฉม - ฮวงจุ้ย* [Distinguished Government House by Fengshui]. Bangkok: Kaosod.
- Editorial staff. (2010, July 4). *“มิสเตอร์หมา” บุรุษชุดดำหนึ่งในมือคำบัลลังก์ “มาร์ค”* [Mr.Ma, man in black who save Abhisit's throne]. Bangkok: Matichon.
- Editorial staff. (2010, September 13). *“อ.หมา” อัดปรับฮวงจุ้ยทำเนียบ ชี้ปลูก “ปาล์ม - ต้นไทร” อัปมงคล* [Ajarn Ma criticized on Government House's Fengshui design results unfortunate]. Bangkok: Matichon.
- Editorial staff. (2012, January 13). *ปรับใหญ่ - ลด “ร้อน” ฮวงจุ้ย “ทำเนียบ”* [Major changes: Cool Government House down]. Bangkok: Matichon.
- Editorial staff. (n.d.) *ชมรมฮวงจุ้ย กับภาวะซินแสมือทองขาดตลาด* [Fengshui Club and the lack of great Sin Sae]. *Manager online*. Retrieved June 1, 2021, from <http://info.gotomanager.com/news/details.asp?id=35317>.
- Erb-im, N. (1997). *แนวทางการสร้างความเชื่อของนักโหราศาสตร์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ในบริบททางโหราศาสตร์และทางธุรกิจ* [The convincing methods of astrologers through printed media in the contexts of astrology and business]. (Master's Thesis, Chulalongkorn University).
- Fengshui Achan Ma. (2020, March 21). *01 Live สด เรียนฮวงจุ้ยอาจารย์หมาออนไลน์ เสาร์ 21 มีนาคม 2563* [01 Live Study fengshui with Achan Ma online, March, 21, 2020]. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=tMsOUPgwH7E>.
- Fengshui astrologer. (2017, February 10). *ฮวงจุ้ยทิศหัวนอนเพื่อสุขภาพ โหราฮวงจุ้ย อาจารย์ โจอี้* [Fengshui and bed direction for health by Achan Joey, fengshui astrologer]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=xGZv4a11tug>.

- Fengshui astrologer. (2017, September 3). *ทิศหัวนอนมงคล !! ทิศเสือ ทิศมังกร !! โดย อาจารย์ โจอี้ โหระวงจ้ย* [Auspicious bed direction !! Tiger direction, Dragon direction !!]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=xGZv4a11tug>.
- Fishing in Thailand. (2020, April 1). *ปรับฮวงจุ้ย!!!!แก้ดวงฮวงจุ้ยหน้าบ้านมีแต่โชคร้าย รายจ่ายไม่รู้ไรไหล* [Change the fengshui, urgently!!! Front of the house protect from the money leak]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=UKkTSbkf3zo>.
- Fishing in Thailand. (2020, November 1). *ปรับฮวงจุ้ยด่วน!!!! แชร 3 จุดฮวงจุ้ยในบ้านทำให้เป็นหนี้ไม่รู้จบ แก้ง่าย* [Change the fengshui, urgently!!! 3 places in the house will cause your huge debts]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=Bm2Jm2EnPeY&t=40s>.
- Fishing in Thailand. (2020, September 11). *อย่าทำ!!! ห้ามทำแบบนี้เป็นอันขาดหนี้ท่วมหัว ไม่มีวันหมดหนี้แน่นอน l lovely home* [Don't to that it will cause your huge debts]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.bltbangkok.com/news/25967>.
- Foucault, M. (2002a). *The Archaeology of Knowledge*. London and New York: Routledge.
- Foucault, M. (2002b). *The History of sexuality*. London and New York: Routledge.
- Geo-astrology Club. (n.d.a). *ประวัติ อ. เกรียงไกร บุญธกานนท์* [History of Achan Kriangkrai Bunthakanon]. Retrieved April 4, 2021, from <http://www.fengshuitown.com/fengshui/about-fengshui-master.htm>.

- Geo-astrology Club. (n.d.b). ประวัติ ชมรมภูมิโหราศาสตร์ (สำนัก ภูมิโหราศาสตร์)
[History of Geo-astrology Club]. Retrieved April 4, 2021, from <http://www.fengshuitown.com/fengshui/iching-geoastrology-club.htm>.
- GMM25Thailand. (2020, May 18). แฉ [2/4] l 15 พฤษภาคม 2563 l ฮวงจุ้ยในบ้านดีจะมีโชค "อ.ธนวันต์" [Good fengshui in the house will be lucky by Achan Thanawan]. Retrieved April 10, 2021, from https://www.youtube.com/watch?v=yq9vF_iDy7o.
- Hinwiman, S. (2015). อ่านทีวี การเมืองวัฒนธรรมในจอโทรทัศน์ [Read TV: Cultural politics on screen]. Bangkok: Paragraph.
- Horavesama. (n.d.). หนังสือ อาจารย์ วิศิษฐ์ เตชะเกษม [Books of Achan Visit Techakasem]. Retrieved April 4, 2021, from <https://mixmagazine.in.th/00002771>.
- Kaosod online. (2018, February 19). ย้อนรอยปรับ “ฮวงจุ้ย” ทำเนียบรัฐบาล จากยุค “ชวน หลีกภัย” ถึง “บิ๊กตู่” [The short history of Fengshui - based renovation of Government House from PM.Chuan to PM. Prayuth]. Retrieved February 19, 2021, from https://www.khao.sod.co.th/special-stories/news_761297.
- Matthews, M. (2019). *Feng Shui: Teaching About Science and Pseudoscience*. Cham: Springer.
- Mix Magazine. (2016). อาจารย์ วิศิษฐ์ เตชะเกษม [Ajarn Visit Techakasem]. Retrieved April 4, 2021, from <https://mixmagazine.in.th/00002771>.
- Moyong. (1996). 12 ราศี ตกแต่งบ้านตามศาสตร์ฮวงจุ้ย [12 zodiac signs and home decorating by fengshui]. Bangkok: Sangdao.
- Newvisionchanneltv. (2013, January 24). การจัดห้องนอนสำหรับครอบครัว 22 มกราคม 2556 1/3 [The setting of bedroom of family, January 22, 2013]. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=ZzCY66iwqFM&t=266s>.

- Papan, S., et al. (2019). ความเชื่อ พิธีกรรม เกี่ยวกับเทพเจ้าประจำบ้านของคนไทยเชื้อสายจีน [Belief and ritual about gods in the house of Chinese Thai people]. *Proceeding in Smart Society Development 6th National and 1st International Conference at Pathumthani University*. Pathumthani: Pathumthani University.
- Patipatpaopong, A. (1987). *ฮวงจุ้ย: ศาสตร์แห่งการพยากรณ์ทำเลดีร้าย* [Feng Shui Ancient Wisdom for the Most Beneficial Way to Place and Arrange Furniture, Rooms and Buildings]. Bangkok: Dokya.
- Patipatpaopong, A. (1988). *ฮวงจุ้ย ศาสตร์และศิลป์แห่งการตกแต่งบ้าน* [Interior Design with Feng Shui: How to Apply the Ancient Chinese Art of Placement]. Bangkok: Dokya.
- Patipatpaopong, A. (1989). *ฮวงจุ้ยสำหรับธุรกิจ ศาสตร์และศิลป์แห่งการเลือกทำธุรกิจ* [Feng Shui For Business]. Bangkok: Dokya.
- Phongsuphanimit, S. (2016). *กบฏฮวงจุ้ย (ออกซิเจน - น้ำ)* [Fengshui Rebellion]. Bangkok: Matichon.
- Pongpaichit, P. & Baker, K. (2003). *เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ* [Thailand: Economy and Politics] (3rd ed). Bangkok: O.S. printing.
- Positioning. (2016). *เจาะพฤติกรรม คนไทย 61% ดู YouTube มากกว่าทีวีแล้ว* [Thai's behavior watched Youtube 61% more than television program]. Retrieved February 2, 2021, from <https://positioningmag.com/1105638>.
- Prapasanon, M. (1999a). *สารพันปัญหาฮวงจุ้ยฉบับโชคลาภทับทิว* [Problems on Fengshui: Fortune]. (2nd ed). Bangkok: Matichon.
- Prapasanon, M. (1999b). *สารพันปัญหาฮวงจุ้ยฉบับมั่งมีศรีสุข* [Problems on Fengshui: Happiness]. (2nd ed). Bangkok: Bangkok: Matichon.
- Prapasanon, M. (2009a). *เคล็ดลับการแก้ฮวงจุ้ยด้วยตัวเอง* [How to use fengshui principle by yourself]. (18th ed). Bangkok: Matichon.

- Prapasanon, M. (2009b). *เคล็ดลับตกแต่งภายในตามหลักฮวงจุ้ย* [How to decorate houses by fengshui principle]. (22nd ed). Bangkok: Matichon.
- Prapasanon, M. (2011). *เทคนิคซื้อบ้านและที่ดินตามหลักฮวงจุ้ย* [How to buy houses and land by fengshui principle]. (9th ed). Bangkok: Matichon.
- Sage Academy. (n.d.b). *ความเป็นมาของสำนักเฮียงคอง (วิชาฮวงจุ้ยระดับชาวบ้าน)* [Fengshui for folk people]. Retrieved April 5, 2021, from <http://www.sages9.com/index.php/component/content/article/147>.
- Sage Academy. (n.d.c). *หลักฮวงจุ้ยแท้จริง ไม่ขัดต่อหลักสถาปัตยกรรม และ หลักวิศวกรรม ตอนที่ 2* [Real Fengshui does not against the principle of architecture and engineering 2]. Retrieved April 5, 2021, <http://www.sages9.com/index.php/sages/318>.
- Sage Academy. (n.d.d). *วิธีการสังเกตซินแสแท้จริง และซินแสกำมะลอ* [How to tell the real Sin Sae and pseudo Sin Sae]. Retrieved April 5, 2021, from <http://www.sages9.com/index.php/sages/384>.
- Sage Academy. (n.d.e). *วิธีการสังเกตซินแสแท้จริง และซินแสกำมะลอ ตอนที่ 2* [How to tell the real Sin Sae and pseudo Sin Sae part 2]. Retrieved April 5, 2021, from <http://www.sages9.com/index.php/sages/296>.
- Sin Sae Pen Nueng. (2012, April 20). *การแก้ภาวะกรรมหนี้สิน หรือกรรมของเจ้ากรรมนายเวร* [Resolution of debt or karma]. Retrieved February 4, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=58hXHj4vu2k>.
- Sin Sae Pen Nueng. (2019, November 7). *ลายเซ็นเป็นหนึ่ง (Ep1) แปลลายเซ็น วิกฤต* [Number one signature (Ep1) 8 bad signatures]. Retrieved February 4, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=Tv5TcdzemH4>.

- Sin Sae Pen Nueng. (2020, February 7). *ฮวงจุ้ยบ้านอยู่แล้วรวย เป็นหนึ่งเรื่องฮวงจุ้ย Ep.8* [House's fengshui for rich Ep.8]. Retrieved February 4, 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=58hXHj4vu2k>.
- Spring. (2019, June 5). *ฮวงจุ้ย..ห้องน้ำและวิธีแก้เคล็ด (1/3) รายการฮวงจุ้ย design หมายเลข 19: 1 มิถุนายน 2562* [Fengshui, toilet and how to change 1 (1/3) Program Fengshui design number19: June 5, 2019]. Retrieved February 4, 2021, from https://www.youtube.com/watch?v=w-DRTp_8e9s.
- Talking with Uncle Technichian. (2019, September 6). *Ep. 2 ฮวงจุ้ย กับพื้นที่หน้าบ้าน* [Ep.2 Fengshui and front of the house]. Retrieved April 10, 2021, from <http://www.fengshuitown.com/fengshui/about-Zengshui-master.htm>.
- Techaburana, S. (2018). ลอตลายมังกร: การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ธุรกิจไทย ใน ทศวรรษ 2490 - 2520 [Lot Lai Mangkon: The Study of Thai Business History]. *Journal of History*, 18(1), 172 - 195.
- Thairath online. (2020, July 24). *เปิดรายได้ Facebook ในไทย 5 ปี พุ่งเกือบ 50 เท่า* [Facebook's Income have grown 50 times in 5 years]. Retrieved February 2, 2021, from <https://www.thairath.co.th/news/tech/1896729>.
- Trairang. (2010). *ฮวงจุ้ยเจ้าสัว จอมทัพ! ธุรกิจแสนล้าน* [Fengshui, commander in chief billionaire]. Bangkok: Siam inter books.